

**DİJİTAL ÖYKÜLERLE DESTEKLENMİŞ SOSYAL
BİLGİLER ÖĞRETİMİ SÜRECİNİN ÖĞRENME
ÇIKTILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yunus KOCAKAYA

Yüksek Lisans Tezi

Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**DİJİTAL ÖYKÜLERLE DESTEKLENMİŞ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ
SÜRECİNİN ÖĞRENME ÇIKTILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Evaluation of the Social Studies Teaching Process Supported With Digital Stories According
to Learning Outcomes)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yunus KOCAKAYA

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAŞCI NAMLI

Erzurum
Ağustos, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Yunus KOCAKAYA tarafından hazırlanan “Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Sürecinin Öğrenme Çıktılarına Göre Değerlendirilmesi” başlıklı çalışması 31 / 08 / 2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Erhan YAYLAK

Ordu Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAŞCI NAMLI

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Muhammet Hanifi ERCOŞKUN

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202..

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Sürecinin Öğrenme Çıktılarına Göre Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

31 / 08 / 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Yunus KOCAKAYA

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Araştırmamın tüm aşamalarında beni yönlendiren, lisans eğitimine başladığım günden bugüne kadar danışmanım olan, üzerimde emeği çok olan ve desteğini esirgemeyen, tecrübesi, sabrı ve bilgi birikimi ile her zaman yanımda olan ve bana yol gösteren değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAŞCI NAMLI' ya, görüşleriyle tezime önemli katkılar sunan değerli jüri üyelerim Doç. Dr. Erhan YAYLAK'a ve Doç. Dr. Muhammet Hanifi ERCOŞKUN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın her aşamasında bilgi ve birikimi ile bana destek olan Duygu KOCAKAYA'ya ve bu süreçte manevi desteklerinden dolayı değerli aileme teşekkürlerimi sunuyorum.

Yunus KOCAKAYA

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DİJİTAL ÖYKÜLERLE DESTEKLENMİŞ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ SÜRECİNİN ÖĞRENME ÇIKTILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yunus KOCAKAYA

Ağustos 2022, 77 Sayfa

Amaç: Bu araştırma, dijital öykülerle desteklenmiş sosyal bilgiler öğretimi sürecinin akademik başarı, öğrenmenin kalıcılığı ve derse yönelik motivasyona etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmada karma araştırma yaklaşımlarından gömülü desen kullanılmıştır. Araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum ili Aziziye ilçesine bağlı bir ilkokulda öğrenim gören 42 (21 deney grubu 21 kontrol grubu) öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak akademik başarı testi, sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği ve kalıcılık testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde Shapiro-Wilk normallik testi, paired sample T testi ve bağımsız gruplar t-testi, nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre dijital öyküler ile öğretimin yapıldığı deney grubunda akademik başarı, öğrenmenin kalıcılığı ve sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon açısından deney grubu lehine daha anlamlı bir farklılık elde edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırma sonucunda, dijital öykülerin sosyal bilgiler dersinde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarısını arttırdığı, derse yönelik motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği ve öğrenmedeki kalıcılığı sağlamada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dijital öykülerle işlenen sosyal bilgiler dersinin öğrenmeyi kolaylaştırdığı ve derse olan ilgiyi artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler dersi, dijital öykü, akademik başarı, motivasyon

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

EVALUATION OF THE SOCIAL STUDIES TEACHING PROCESS SUPPORTED WITH DIGITAL STORIES ACCORDING TO LEARNING OUTCOMES

Yunus KOCAKAYA

August 2022, 77 Pages

Purpose: This research aims to determine the effect of social studies teaching process supported by digital stories on academic achievement, permanence of learning and motivation towards the course.

Method: Embedded design, one of the mixed research approaches, was used in the research. The research was carried out with the participation of 42 students (21 experimental group and 21 control group) studying in a primary school in Aziziye, Erzurum in the 2021-2022 academic year. In the study, academic achievement test, motivation scale for social studies course and permanence test were used as data collection tools. Shapiro-Wilk normality test, paired sample T test and independent groups t-test were used in the analysis of the data obtained as a result of the research, and descriptive analysis was used in the analysis of qualitative data.

Findings: According to the findings obtained from the research, a more significant difference was obtained in favor of the experimental group in terms of academic success, permanence of learning and motivation for the social studies course in the experimental group in which digital stories were taught.

Results: According to the findings obtained from the research, a more significant difference was obtained in favor of the experimental group in terms of academic success, permanence of learning and motivation for the social studies course in the experimental group in which digital stories were taught.

Conclusions: Social studies course, digital story, academic success, motivation

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Varsayımlar	4
Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM	6
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	6
Dijital Öykü Türleri.....	7
Dijital Öykünün Öğeleri.....	7
Dijital Öykü Oluşturma Süreci.....	8
Dijital Öykü Oluşturma Araçları.....	9
Eğitimde Dijital Öykü	9
Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Öykü Kullanımı ve Önemi	10
İlgili Araştırmalar	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	16
Yöntem	16
Araştırma Yöntemi.....	16
Çalışma Grubu	17

Veri Toplama Araçları	17
<i>Akademik Başarı Testi (ABT)</i>	17
<i>Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği (SBDYMÖ)</i>	20
<i>Kalıcılık Testi (KT)</i>	20
<i>Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu</i>	20
Araştırmanın Uygulama Süreci.....	21
<i>Deney Grubu Ders Süreci</i>	21
<i>Kontrol Grubu Ders Süreci</i>	22
Verilerin Analizi.....	22
Araştırmacı Rolü	23
Geçerlik ve Güvenirlik.....	23
DÖRDÜNCÜBÖLÜM	25
Bulgular	25
Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	25
<i>KG Öğrencilerinin Akademik Başarı Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular</i>	25
<i>DG Akademik Başarı Ön ve Son Test Puanlarına ilişkin Bulgular</i>	26
<i>KG ve DG Akademik Başarı Ön ve Son Test Puanlarına Yönelik Bulgular</i>	27
İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	27
<i>Kontrol Grubu Kalıcılık Testi Ön Test Son Test Ölçüm Değerlerine İlişkin Bulgular</i> ...	28
Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	28
<i>KG Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular</i>	28
Deney Grubu Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular	29
<i>KG ve DG Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına Yönelik Bulgular</i>	30
Dördüncü Araştırma Problemine İlişkin Bulgular	31
<i>Öğrencilerin Dijital Öykülerle Yürütülen Ders Sürecine İlişkin Görüşleri</i>	31
<i>Öğrencilerin Dijital Öykülerin Konuların Öğrenilmesindeki Etkisine İlişkin Görüşleri</i> 33	
BEŞİNCİ BÖLÜM	35
Tartışma ve Sonuç	35
Sonuç.....	37
Öneriler.....	38
KAYNAKÇA	39
EKLER	46

EK-1. Akademik Başarı Testi	46
EK-2. Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği	50
EK-3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	51
EK-4. Veli Onam Formu (Örnek)	52
EK-5. Uygulamadan Fotoğraflar.....	53
EK-6. Araştırma Uygulama İzni	60
EK-7. Etik Kurul Belgesi	62
ÖZGEÇMİŞ.....	63

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Dijital Öykü Oluşturma Basamakları</i>	8
Tablo 2. <i>Dijital Öykü ile İlgili Yapılan Yurt İçi Araştırmalar</i>	12
Tablo 3. <i>Dijital Öykülerle İlgili Yapılan Yurt Dışı Çalışmalar</i>	14
Tablo 4. <i>Deneyisel İşlem Süreci</i>	16
Tablo 5. <i>Çalışma Grubuna Ait Demografik Yapı</i>	17
Tablo 6. <i>Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanında Yer Alan Kazanımlar</i>	18
Tablo 7. <i>Akademik Başarı Testi Pilot Uygulama Sonucu Test İstatistikleri</i>	18
Tablo 8. <i>Akademik Başarı Testi Pilot Uygulama Sonucu Madde İstatistikleri</i>	19
Tablo 9. <i>Haftalık Çalışma Planı</i>	22
Tablo 10. <i>Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği</i>	24
Tablo 11. <i>KG Öğrencilerinin Akademik Başarı Ön ve Son Test Değerlerine İlişkin Normallik Testi Sonuçları</i>	25
Tablo 12. <i>KG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları</i>	25
Tablo 13. <i>KG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarının Farkına İlişkin Paired Sample T Testi Sonuçları</i>	26
Tablo 14. <i>DG Öğrencilerinin Akademik Başarı Ön ve Son Test Değerlerine İlişkin Normallik Testi Sonuçları</i>	26
Tablo 15. <i>DG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarının İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları</i>	26
Tablo 16. <i>DG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Gerçekleştirilen Paired Sample T-Testi Sonuçları</i>	27
Tablo 17. <i>KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Değerlerine ilişkin Normallik Testi Sonuçları</i>	29
Tablo 18. <i>KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları</i>	29
Tablo 19. <i>KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarının Farkına İlişkin Paired Sample T-Testi Sonuçları</i>	29
Tablo 20. <i>DG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Değerlerine ilişkin Normallik Testi Sonuçları</i>	30
Tablo 21. <i>DG Öğrencilerinin Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları</i>	30

Tablo 22. <i>DG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarının Farkına İlişkin Paired Sample T-Testi Sonuçları</i>	30
Tablo 23. <i>DG ve KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarının Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları</i>	31

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. <i>Eğitimde Dijital Öykü Kullanımının Etkisi (Kurudayıoğlu & Bal, 2014).....</i>	2
Şekil 2. <i>Dijital Öykünün Öğeleri.....</i>	8
Şekil 3. <i>Deney Grubu öğrencilerinin Dijital Öykülerle İşlenen Derse İlişkin Düşünceleri</i>	32
Şekil 4. <i>Deney Grubu Öğrencilerinin Dijital Öykülerin Konu Öğrenmedeki Etkisine İlişkin Görüşleri</i>	33

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

ABT	: Akademik Başarı Testi
DG	: Deney Grubu
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
KG	: Kontrol Grubu
KT	: Kalıcılık Testi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
NCSS	: Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi
SBDYMÖ	: Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Problem Durumu

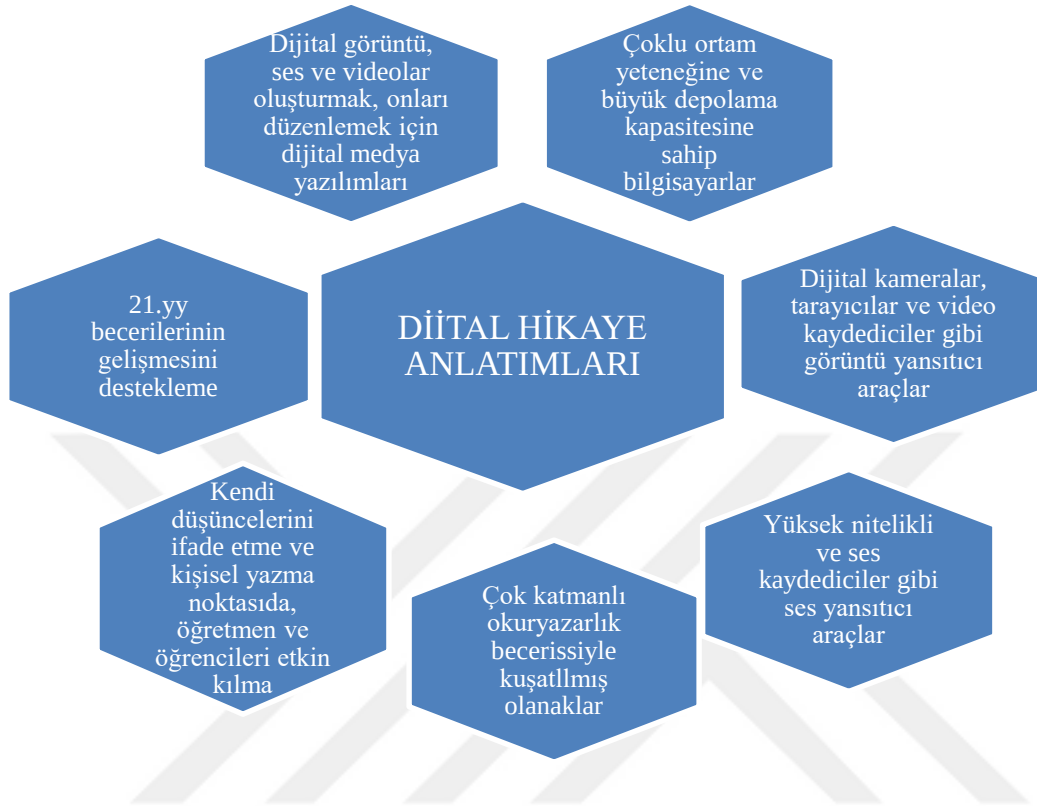
Hayatımızın her alanına giren bilimsel ve teknolojik gelişmeler eğitim alanında da yenilenme gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu durum bilgisayar teknolojilerinin eğitimde kullanılmasını zorunluluk haline getirmiştir (Yeşiltaş, 2016, s.108). Eğitim ve öğretimde öğrencilerin başarı ve performanslarını arttırmak için teknolojik yöntem ve tekniklerin kullanımı devamlı artmaktadır (Yılmaz, 2007, s.156). Böylece teknolojik materyaller sınıfı, dersi ve dersin nasıl öğretilceğini haliyle ders materyallerini şekillendirmektedir. Bu noktada eğitimciler etkili ders öğretimi ve teknolojik materyaller tasarlamak için çeşitli web araçlarına ihtiyaç duymaktadırlar. Teknolojinin eğitim öğretim ortamında kullanılması öğrencilerin bilgiyi keşfederek ulaşmasına imkan oluşturur. Bu bilgiye ulaşma sürecindeki teknolojik materyallerden olan dijital öyküler eğitim ortamında kullanılan dijital materyallerden biridir (Kabaran & Karademir, 2017; Tunç & Karadağ, 2013, s.312).

Geleneksel öyküler, eğitimin en eski biçimi olarak kabul edilmekle birlikte, insanlık tarihi boyunca iletişim biçimi ve çocukları eğitmek için kullanılmıştır (Yoon, 2013, s.28). Sadık'a (2008) göre öykü çeşitli ortam ve cisimlerle bilgiyi, bilgeliği ve bulunduğu toplumun değerlerini aktarmak için kullanılmış, günümüzde ise dijital ortamın yaygın bir biçimde kullanılması ile öyküler dijital platformlara aktarılmıştır. Meadows'a (2008) göre dijital öyküler, görsel ve işitsel öğeler ile çoklu ortam olanakları aracılığıyla oluşturulan dijital materyallerdir. Armstrong'a (2003) göre dijital öyküler, bilgi aktarmak veya öykü anlatımının dijital araçlarının aracılığıyla paylaşılmasıdır. Dijital öykü ile ilgili tanımlar incelendiğinde dijital öykü yöntemi genel itibariyle bir takım araç eklentileri ile (video, görüntü, ses, müzik vb.) öykülerin dijital ortamlara aktarılmasıdır denilebilir.

Dijital öykünün eğitim öğretim ortamında kullanılması, öğrencilerin aktif katılımını ve öğrenci öğretmen iletişimi artırarak, çoklu duyulara hitap eden bir eğitim öğretim ortamı sunmaktadır. Bunların dışında öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinde de olumlu bir etkisi bulunmaktadır (Kurudayıoğlu & Bal, 2014). Robin'e (2008) göre dijital öyküler eğitim öğretim ortamında öğrencilerin dikkatini çekip merak uyandırarak öğrenmeyi kolaylaştırıp, mevcut dersi somutlaştırarak daha anlaşılır olmasını sağlamaktadır. Kurudayıoğlu

ve Bal'ın (2004) hazırlamış olduğu eğitim öğretim ortamında dijital öykü kullanımının etkisi Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Eğitimde Dijital Öykü Kullanımının Etkisi (Kurudayıoğlu & Bal, 2014)

Dijital öyküler eğitim öğretim ortamını geliştirip dönüştürmekle beraber, öğrenmeyi ilgi çekici, öğrencilerin aktif katılım sağladığı ve eğitim ortamını özgün hale getirme potansiyeline sahiptir. Dijital öykülerle işlenen derslerde, dijital öykülerin öğrencilerin ders etkinliklere katılımlarını ve ders motivasyonlarını artırdığı tespit edilmiştir (Muller vd. 2006). Alanyazın incelendiğinde dijital öykülerin, fen bilimleri ve sosyal bilimler gibi birçok alanda, bilgi ve becerileri geliştirmek için kullanıldığı bilinmektedir (Balaman, 2015; Büyükcengiz, 2017; Demirer, 2013; Kahraman, 2013; Koltuk & Kocakaya, 2015; Sarıtepeci, 2012; Turan & Şeker, 2018; Ulum, 2017; Ünal, 2018). Ayrıca Toki ve Pange (2014) de dijital öykülerin psikoloji, tıp, özel eğitim ve tarih gibi konuların öğretiminde kullanıldığını belirtmişlerdir.

Dijital öykü ile öğretimin, eğitim ortamına sağladığı avantajlar ile birlikte eğitim ortamında uygulanma alanı oldukça fazladır. Dijital öykülerin uygulama alanlarından biri de sosyal bilgiler dersi. Çünkü sosyal bilgiler dersi soyut konular içermesi (Ünal & Er, 2017) ve anlaşılması güç olmaktadır, nitekim dijital öykülerle soyut konular somutlaştırılabilir. Sosyal bilgiler dersi öğrenciler tarafından kolay bir ders olarak görülmemektedir. Nitekim bu durum dersin soyut bir ders olarak algılanması yanında, öğretiminde uygun yöntemlerin

kullanılmamasından da kaynaklanmaktadır (Akengin vd., 2002, s.12). Özellikle 4. sınıf düzeyinde somut işlemler döneminde olan çocuklar için sosyal bilgiler dersinin dijital öykülerle somutlaştırması ve anlamlandırması önemlidir. Bu bakımdan dijital öykülerin çoklu duyulara hitap etmesi sosyal bilgiler dersinin öğretiminde kullanılması açısından gereklidir. Bu çalışmada da 4. sınıf sosyal bilgiler dersi etkin vatandaşlık öğrenme alanının dijital öykülerle desteklenerek işlenmesi esas alınmıştır. Alanyazın incelendiğinde ilkökul sosyal bilgiler dersi etkin vatandaşlık öğrenme alanında dijital öyküler ile öğretiminin öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal öğrenmelerine etkisinin incelendiği çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bakımdan mevcut ihtiyaç durumu araştırma amacının belirlenmesinde etkili olmuştur.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada dijital öykülerle yürütülen sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin akademik başarılarına, öğrenmenin kalıcılığına ve derse yönelik motivasyonlarına etkisi incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Dijital öykülerle desteklenmiş ders sürecinin öğrencilerin akademik başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Dijital öykülerle desteklenmiş ders sürecinin öğrencilerin öğrenmelerinin kalıcılığı üzerinde bir etkisi var mıdır?
3. Dijital öykülerle desteklenmiş ders sürecinin öğrencilerin derse yönelik motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Dijital öykülerle desteklenmiş ders sürecinin öğrencilerin öğrenmelerinin kalıcılığı üzerinde bir etkisi var mıdır?
5. Dijital öykülerle yürütülen ders sürecine ilişkin öğrencilerin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Dijital öğrenme materyalleri hem öğrenme ihtiyaçlarını karşılamada hem de eğitimden bir şekilde uzak kalan bireylerin eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Nitekim COVID-19 pandemi döneminde okullar kapanmış ve öğretim uzaktan yapılmıştır. Ancak dijital içerik arşivinin henüz öğretmen ve öğrenci ihtiyaçlarını karşılayacak yeterliliğe sahip olmadığı bilinmektedir (Doğan & Koçak, 2020). Bu nedenle dijital öğrenme materyallerine yönelik yeni çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Dijital öğrenme materyallerinden biri de dijital öykülerdir. Alanyazın incelendiğinde dijital öykülerin birçok alanda öğretim amaçlı kullanıldığı görülmüştür. Dijital öykülerin ilkökul (Ünlü, 2018; Selanik-Ay, 2020) kademesinde, ortaokul (Demir, 2019; Demirer, 2013; Karataş, 2019; Sarıtepeci, 2012; Pala, 2020) kademesinde ve yükseköğretim (Yiğit, 2020) kademesinde kullanıldığı tespit edilmiştir.

Fakat çalışmaların ağırlıklı olarak ortaokul kademesinde yürütüldüğü ilkököl kademesinde ise sınırlı sayıda araştırmanın yapıldığı görölmüşür (Ünlü, 2018). Sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan kavramlar, her ne kadar bireyin ve toplumun yaşamından kaynağını alsada içerdiği kavramların soyut bir yapıda olduğı ifade edilebilir (Ünal & Er, 2017). İlkokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin somut işlemler döneminde olması (Slavin, 2017) bu eğitim kademesindeki öğrencilerin somutlaştırmaya ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Robin (2006), soyut ve kavramsal içeriğin daha somut ve anlaşılır hale getirilmesinde dijital öykülerin etkili araçlar olduğunu ifade etmektedir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda geliştirilen dijital öykülerin, öğrencilerin sosyal bilgiler öğrenme süreçlerini somutlaştırarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yine literatür incelendiğinde ilkököl sosyal bilgiler eğitime ilişkin çalışmaların yapıldığı görölmüş fakat bu çalışmaların sınırlı olduğu tespit edilmiştir (Ünlü, 2018; Selanik-Ay, 2020). Ayrıca, ilkököl sosyal bilgiler dersinde, dijital araçlar ile öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına, derse olan motivasyonlarına ve kalıcılığa etkisini ortaya çıkaracak deneysel bir çalışma olmasından ötürü bu çalışmadan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı, bu konu ile ilgili kişilere (eğitim politikacıları, öğretmen, yönetici vb.) bilgi sunması bakımından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma:

- 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum ili Aziziye ilçesinde bulunan bir ilkökulda öğrenim gören 42 dördüncü sınıf öğrencisi ile,
- Veri toplama araçları ile ulaşılan veriler ve “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Bu çalışmada:

- Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin veri toplama sürecinde kendilerine verilen yönergelere sadık kaldıkları,
- Öğrencilerin uygulama boyunca birbirleri ile iletişim halinde olmadıkları varsayılmıştır.

Tanımlar

Dijital Öykü. Görüntü, video, ses vb. eklentiler ile dijital ortamda oluşturulan video anlatımına dayanan çoklu ortamlardır (Sadik, 2008).

Akademik Başarı. Kazanılan bilgi ve becerilerin test puanlarıyla belirlenmesini, hedeflere ulaşma seviyesini ifade eder. Öğrencinin konuyu anlamasına ve hedeflere ulaşma performansı olarak ifade edilmektedir (Marshall & Dorward, 2000).

Derse Yönelik Motivasyon. Davranışın uyandırılması ve sürdürülmesini sağlayan geniş bir yapıdır (Martin & Briggs, 1986).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Dijital Öykü

Hikâye anlatma geçmişten günümüze değişime uğramıştır. İlk zamanlarda duvara çizmek ile başlayan hikâye anlatımı sonradan sözlü anlatımla kuşaktan kuşağa aktarılmıştır (Sütcü, 2013). İçinde yaşadığımız dönemin etkisinden dolayı günümüzde değişime uğramıştır. Hikâye oluşturmak için bilgisayar veya çeşitli teknolojik aletler kullanılarak hikâye anlatımında yeni bir döneme geçilmiştir (Girls, 2005). Teknolojinin etkisi ile bu yeni dönemde hikâyeler dijital ortamda çeşitli eklentiler ile oluşturulmaya başlanmıştır. Dijital öykü kavramı ilk olarak Joe Lambert ve çalışma arkadaşları tarafından kullanılmıştır. Kavramın alanyazına kazandırılması 1980'lere dayanmaktadır. Lambert, kişisel öykülerin medya türleriyle bütünleştirilmesi sonucunda ortaya çıkan ürünü “dijital öykü” olarak tanımlamaktadır (Lambert, 2013). Sadik (2008) dijital öyküyü görüntü, video, ses vb. eklentiler ile dijital ortamda oluşturulan video anlatımı olarak tanımlanırken, Armstrong (2003) ise, bilgisayar, kamera ve çeşitli dijital araçlar ile düzenlemeler yapıp dijitalle aktararak sınıflarda öğretmen ve öğrenciler için etkili bir materyal olarak ifade etmektedir. Ohler (2008) ise dijital öyküyü, öğrencilerin sorunlarını çözüp yaratıcılıklarına katkı sağlayan bir araç, Dreon vd. (2011) öykü anlatımının çeşitli dijitaler ile desteklenerek oluşturulması olarak belirtmektedir. Mellon (1999) da benzer bir tanımlama ile dijital öyküyü, öykünün çoklu ortam araçları ile birleştirip dijitalle aktarılması olarak ifade etmektedir. Bu tanımlar, dijital öykünün ses, video ve görüntü gibi birtakım dijital araçlarla birleştirilmesi fikri etrafında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Dijital öykü, senaryonun çeşitli dijital araçlar ile düzenlenerek oluşturulmuş hali diyebiliriz.

Tarih boyunca bilgiyi, tarihi, değerleri ve çeşitli önemli olayları aktarmak için kullanılmış olan hikâyeler gelişen teknoloji ve internet ile beraber dijitalle aktarılmıştır. Dijital ortama aktarılması ile beraber de eğitim öğretim ortamında kullanımı artmıştır. Dijital öykü, son zamanlarda teknoloji kullanımının artması ile beraber eğitim ortamında etkili bir araç olarak kullanılmaktadır (Sadik, 2008). Aktan ve Şen'e (2001) göre eğitim ortamında yaygın olarak kullanılmakta olan dijital öyküler ilkökul (Ünlü, 2018; Selanik-Ay, 2020) kademesinde, ortaokul (Demir, 2019; Demirer, 2013; Karataş, 2019; Sarıtepeci, 2012; Pala, 2020) kademesinde ve yükseköğretim (Yiğit, 2020) kademesine kadar etkili bir yöntem olarak kullanılmakta ve dijital teknoloji ile eğitimi bir araya getirmektedir. Bu bağlamda dijital öyküler kullanıcının çeşitli dijital medya araçlarından faydalanarak öykü anlatma ve anlatılan bu

öyküleri dinleyiciler ile paylaşma yöntemi olarak açıklanmaktadır (Göçen, 2014). Dijital öyküler “Kişisel Öyküler”, “Tarihsel Olayları Betimleyen Öyküler” ve “Bilgilendirici Öyküler” olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Robin, 2006; Sadık, 2008). Bilgilendirici öykülerde amaç karşı tarafa verilmek istenileni dijital öyküler aracılığıyla aktarmaktır. Eğitimciler bilgilendirici dijital öyküleri, matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler, tarih gibi alanlarda öğretim amaçlı kullanabilirler (Robin, 2008).

Dijital Öykü Türleri

Alanyazında dijital öykünün birçok türünün olduğu görülmektedir. Robin (2006) dijital öykü türlerini üç başlıkta toplamıştır. Bunlar, kişisel (yansıtmacı) öyküler, bilgilendirici/öğretici öyküler ve tarihi olayların anlatıldığı öykülerdir.

Kişisel Öyküler: Yazarın kişisel öyküde deneyimlerini, anılarını, duygu ve düşüncelerini paylaştığı öykü türüdür. Robin’e (2006) göre dijital öykü oluşturma en yaygın nedeni kişisel öykü paylaşımıdır. Bu tür hikâyeler ile kişinin duygu ve düşüncelerini anlatmasına imkân verdiği için kişinin kendini tanımasına ve yaratıcılığının artmasına yardımcı olmaktadır.

Bilgilendirici (Öğretici) Öyküler: Bilgilendirici öykülerde amaç bilgiyi hikâye ile birleştirip bunu resim, video ve çeşitli eklentiler ile destekleyerek dijitalle aktarmaktır. Dijital öykü aracılığıyla geometrinin ilkelerine, bir aletin nasıl çalışacağına dair bilgiler verilebilir (Demirer, 2013, s.12). Bu yüzden sınıf ortamında yaygın olarak kullanılmaktadır. Dersi hem eğlenceli hale getirmek hem de bilgi aktarmada tercih edilmektedir. Göçen’e (2014) göre de sınıf ortamında öğretilecek konu dijital hikâyede görsellerle ve işitsel öğelerle desteklendiği için öğrenciler için somut hale gelmektedir.

Tarihi Olaylar İlgili Öyküler: Tarihi olayların anlatıldığı dijital öykülerde, tarihi olayların araştırılarak, dijital eklentilerle aktarılması üzerinde durmaktadır (Karakoyun, 2014). Tarihi olayların anlatıldığı dijital öykülerde gazete, haber başlıkları, tarihi resimler ve diğer materyaller kullanılabilir.

Dijital Öykünün Öğeleri

Dijital öykü merkezinin yapmış olduğu birçok çalışmada dijital öykü anlatımının yedi ögesi olduğu belirtilmiştir. Belirlenmiş olan bu yedi öge, geleneksel olarak aktarılan hikâyelerin öğeleri ile benzerdir. Ancak dijital öyküler çoklu ortam eklentileri olan ses, görüntü, video eklentileri ile oluşturulmaktadır. Kajder ve Swenson’a (2004) göre dijital öykü oluşturma en önemli kısmı belirlenmiş olan yedi öğenin uygulanmasıdır. Joe Lambert (2010) de etkili bir dijital öykü oluşturmak için yedi öge belirlemiştir:

Şekil 2. Dijital Öykünün Öğeleri

Bakış Açısı	• Öyküde ki ana temayı ve yazarın kişisel bakış açısını ifade eder.
Dikkat Çekici Soru	• Öyküyü dinleyicilerin dikkatini çekmek için hazırlanmış ve öykü sonunda yanıtlanması gereken soruyu ifade eder.
Duygusal İçerik	• Dinleyici ve izleyici arasında bağ kurulmasını sağlayan nitelik.
Ses Kullanımı	• Öykü anlatıcısının seslendirmesini ifade eder.
Müzik	• Öyküde kullanılan sesi ifade eder.
Ekonomi	• Öyküde kullanılan öğelerin dengeli kullanılmasını ifade eder.
Ritim/Hız Denetimi	• Öykünün nasıl ilerleyeceğini ifade eder.

Dijital Öykü Oluşturma Süreci

Dijital öykü oluşturmak için birçok araştırmacı çeşitli basamaklar oluşturmuştur. Bazı araştırmacılar tarafından oluşturulmuş bu basamaklar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Dijital Öykü Oluşturma Basamakları

Jakes ve Brennan (2005)	Barret (2009)	Lasica(2010)	Arslan(2013)	Morra (2013)
Yazma	Senaryo Oluşturma	Öyküye Karar Verme	Öykünün Başlangıç Noktası	Bir Fikir İle Başlama
Senaryo Geliştirme	Ses Kayıt ve Düzenleme	Materyalleri Derleme	Senaryonun Oluşturulması	Araştırma Keşfetme Öğrenme
Öykü Panosu	Görselleri Tarama ve Düzenleme	Senaryo Oluşturma	Görsel ve İşitsel Materyallerin Seçimi	Yazma Senaryo Oluşturma
Dijital Öyküyü Oluşturma	Geçiş ve Ekleme	Araçları Dijitalleştirme	Dijital Öykünün Sunumu	Görüntü, Ses Ve Video Oluşturma
Dijital Öyküyü Paylaşma	Dijital Yayınlama	Ses Kaydı Yapma		Hepsini Bir Araya Getirme
		Müzik Ekleme		Paylaşma
		Öyküyü Düzenleme		Yansıma ve Dönüt
		Öyküyü Paylaşma		

Tablo 1’de araştırmacıların geliştirmiş olduğu aşamalar incelendiğinde dijital öykü oluşturma basamakları birbirlerine benzerlik göstermektedir. Dijital öykü oluşturma genel bir ifade ile öykü senaryosu oluşturma ile başlayan son olarak da dijital öykünün paylaşılması ile biten bir sürece sahiptir.

Dijital Öykü Oluşturma Araçları

Dijital öyküler oluşturulurken çeşitli araçlardan faydalanılmaktadır. Karakoyun (2014) dijital öykü oluştururken Photostory, Imovie, Movie Makeer ve Power Point vb. gibi uygulamalar ile dijital öykülerin oluşturulabileceğini belirtmiştir. Bu uygulamaların dışında da dijital öykü hazırlamak için çeşitli programlar mevcuttur. Bu programlar; Powtoon, Toondoo, Story Bird, Animoto gibi yazılımlardır. Moviemaker ve imovie araçları da dijital öykü oluştırmada faydalanılacak programlar arasındadır (Rossiter & Garcia, 2010).

Araştırmada dijital öyküleri oluştururken Powtoon uygulaması kullanılmıştır. Powtoon uygulaması materyalleri dijitalleştirmede, müzik, video gibi çeşitli eklentilerin bol ve kullanım kolaylığından dolayı tercih edilmiştir. Powtoon, dijital öykü hazırlarken şablon, karakter, müzik, çeşitli animasyon eklentileri ile oluşturulan avantajlı bir web tabanlı uygulamadır (Baki, 2015). Powtoon uygulaması dijital öykülerin çeşitli sosyal medya uygulamalarına yüklenmesinde de kolaylık sağlamaktadır.

Eğitimde Dijital Öykü

Teknolojideki değişimler ve gelişmeler öğrencilerin öğrenme yöntemlerinde de değişikliklere neden olmuştur (Hařlaman, 2017). Geliřen teknoloji ile beraber öğretim yöntemleri dijital ortamda kendini göstermiştir. Dijital aktarım yöntemlerinden biri de dijital öykülerdir. Dijital öyküler “Kiřisel Öyküler”, “Tarihsel Olayları Betimleyen Öyküler” ve “Bilgilendirici Öyküler” olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Robin, 2006; Sadık, 2008). Bilgilendirici öykülerde amaç karşı tarafa verilmek istenileni dijital öyküler aracılığıyla aktarmaktır. Eđitimciler bilgilendirici dijital öyküleri, matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler, tarih gibi alanlarda öğretim amaçlı kullanabilirler (Robin, 2008). Bu yüzden eğitim ortamında da bilgilendirici öyküler tercih edilmektedir. Dijital öyküler eğitim öğretim kademelerinin tamamında kullanılmaktadır. (Dođan, 2012; Robin, 2016). Dijital öyküler öğrencilerin, akademik başarılarına, derse tutumlarına, motivasyonlarına, yaratıcı dűřünme ve yazma becerilerine etki etmektedir (Banaszewski, 2005; Barrett, 2006).

Dijital öykü oluşturma sürecinde öğretmen ve öğrenci aktif katılım sağlayarak teknoloji yardımı ile de ürün ortaya koymasđ söz konusudur. Bu süreç sonunda da öğrenciler için etkin ve verimli öğrenme gerçekteşmektedir (Akgöl, 2018; Göçen, 2014). Kurudayıoğlu ve Bal

(2014) da eğitim öğretimde dijital öykü kullanmanın, öğrencilerin derse aktif katılım gösterdiklerini, öğrenci-öğretmen iletişimini güçlendirdiğini ve çoklu duyulara hitap ettiği için etkili öğrenme gerçekleştiğini vurgulamıştır. Bu özelliğinden dolayı da dijital öyküler eğitim ortamında öğrencilerin dikkatlerini çekmekte ve kalıcı öğrenmeler sağlamaktadır. Cigerci'ye (2015) göre de çoklu ortam araçları ile oluşturulan dijital öyküler ile öğrenciler dikkat ve ilgilerini verirler. Aynı zamanda Kurudayıoğlu ve Bal (2014) da eğitim öğretim ortamında dijital öykü kullanımının, öğrencilerin aktif katıldığı, öğretmen-öğrenci etkileşimini artırdığı, birçok duyuyu hareketlendiren öğretim imkânı sunduğunu vurgulamışlardır.

Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Öykü Kullanımı ve Önemi

Sosyal bilgiler; tarih, sosyoloji, coğrafya, psikoloji, ekonomi, siyasi bilimler, antropoloji, hukuk ve eğitim gibi beşeri bilimleri bir araya getirerek bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirilmesini hedefleyen ders programıdır (Bilgili, 2010). Sosyal bilgiler dersi, bireyin sosyalleşme sürecinde bulunduğu toplumun aktif üyesi yaparak, bireyin karşılaştığı problemlerin üstesinden gelmesine yardımcı olmaktadır (Demirkaya, 2008). Sosyal bilgiler, toplumu ve yaşamları konu alarak etkin vatandaş yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Öztürk, 2012). Sosyal bilgiler dersinin temellerinin atıldığı Amerika'da Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi (National Council Social Studies-NCSS) sosyal bilgileri öğretim programını, bireyin vatandaşlık becerisini geliştirmek için beşeri ve sosyal bilimleri bir araya getiren ders olarak ifade etmiştir (NCSS, 2010, s.3). Teknolojinin hızlı gelişimi her alanda olduğu gibi eğitim alanında da değişikliklere sebep olmuştur. Okulların akıllı tahtalarla donatılması ile eğitim alanında teknoloji kullanımı artmıştır. Eğitim ortamında teknoloji kullanımı, öğrencilerin eğitim sürecine odaklanmalarını teşvik ederek motivasyonlarını arttırmaktadır, bu da bilişsel becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır (Heafner, 2004, s.47). Anderson (2007) teknoloji kullanımının eğitime birçok fayda sağladığını, en önemli faydasının ise öğrenci motivasyonunu yükselttiğini belirtmiştir. Eğitimin her alanında kullanılan teknoloji, sosyal bilgiler öğretiminde de kullanılmaktadır.

Gelişen teknoloji, sosyal bilgiler öğretimi için bilgiye ulaşmaya daha fazla izin vermektedir (Diem, 2000). Bilgi teknolojisinin gelişmesi ve yaygınlaşması ile beraber eğitimciler, öğrencilerin dijital vatandaşlık yetkinliklerini geliştirmek için sosyal bilgiler öğretiminde konuyla alakalı teknolojiye faydalanmalıdırlar (Kaya, 2008).

Sosyal bilgiler dersi etkin vatandaş yetiştirip hayata hazırlamayı hedeflese de Hoge vd. (2002) çoğu çocuğun bilim, matematik veya okumayı en sevdikleri konular arasında tercih ettiklerini ve çok daha azının sosyal bilgileri tercih ettiğini belirtmiştir. Pellegrino, Conway ve Russell'a (2008) göre de çocukların sosyal bilgiler öğretiminde kullanılan zorlu içerik ve

sıradan ğretim yöntemlerin farkında oldukları bu sebeple daha ilgi çekici ğretim yöntemleri istediklerini belirtmiştir. Bennet, Maton ve Kervin'de (2008) ğrencilerin veya Z kuşağının teknolojiye ilgilerinin çok olduklarını, bunların geleneksel ğretim yöntemi ile uyumlu olmadıklarını belirtmiştir. Bu sebeple de ğretmen ve öğrencilerin bilgi devrimi ve teknolojiye hazır olmaları gerekmektedir (Rosen & Nelson, 2008). Teknoloji kullanımı, sosyal bilgiler dersinin amaçlarını ve ğretim sonuçlarını desteklemektedir (Sunal & Haas, 2005).

Sosyal bilgiler ğretim programında soyut kavramların oldukça fazla olması, bu derste dijital öykülerin kullanılarak kavramları somutlandırması ve çoklu duyulara hitap etmesi bakımından oldukça etkilidir. Sosyal bilgiler dersinde dijital öykü kullanılmasının soyut kavramları somutlaştırdığını, çoklu duyulara hitap etmesi bakımından ise kalıcı öğrenmelerin gerçekleştiğini belirtmiştir (Seker, 2016). Sosyal bilgiler dersinde dijital öykü ile ğretim öğrencilerin bilgi ve kavrama seviyelerini artırmaktadır (şimşek, 2004). Bu bakımdan sosyal bilgiler dersi ğretiminde dijital öykü kullanımı öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmaktadır. Dijital ykler sosyal bilgiler dersinin ğretiminde etkili bir araçtır (Figg & Lanier, 2006) denilebilir. Bu süreçte kullanılacak etkili materyaller öğrencilerin dikkatini çekebilir, aktif katılımlarını destekleyebilir ve onları derse motive edebilir. Dijital ykler öğrencilerin hem görme hem de işitme duyularına hitap etmesinden dolayı öğrenme sürecini destekleyerek kalıcı öğrenme sağlayabilir. Dijital ğrenme materyalleri, birden fazla duyu organına hitap etmeleri nedeniyle Sosyal Bilgiler dersinde kullanılabilecek etkili materyaller arasındadır. Robin (2006), soyut ve kavramsal içeriğın daha somut ve anlaşılır hale getirilmesinde dijital öykülerin etkili araçlar olduğunu ifade etmektedir.

İlgili Araştırmalar

Araştırma konusunu oluşturan dijital öyküler ile ilgili yapılmış araştırmalar Tablo 2 ve Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 2. *Dijital Öykü ile İlgili Yapılan Yurt İçi Araştırmalar*

Yazar ve yayın yılı	Değişken/değişkenler	Sonuç
Ünal (2018)	Akademik başarı ve Eleştirel Düşünme Becerileri	Çalışma grubunu 4.sınıf da eğitim gören 42 öğrencinin oluşturduğu çalışmada dijital öyküler ile öğretimin yapıldığı deneysel çalışmada başarı puanları ile düşünme becerileri deney grubu lehine daha anlamlı olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Yürük ve Atıcı (2017)	Değer Kazanımı	Araştırmada dijital öykü ile verilen değerler eğitiminin öğrencilerin değer kazanımına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda deney grubu ile kontrol grubunun ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farka ulaşılmadığı tespit edilmiştir.
Özerbaş ve Öztürk (2017)	Akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık	Türkçe dersinde dijital öykü kullanmanın, öğrencilerin çeşitli değişkenler üzerindeki etkisine bakılan çalışmada, dijital hikayelerin öğrenci başarısını olumlu etkilediği fakat motivasyon ve kalıcılık üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.
Başdaş (2017)	Sosyal beceriler	Drama temelli dijital hikaye anlatıcılığının çocukların sosyal becerilerinin gelişimine etkisinin incelendiği çalışmada dijital hikayelerin çocuklarda, öfke kontrolü, değişime uyum sağlama, akranlarının baskıcılığı ile baş edebilme gibi becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.
Karaoğlu (2016)	Dijital hikâye anlatımına ilişkin öğretmen görüşleri	Okul öncesi seviyesinde uygulanan dijital hikayelerin etkisini öğretmen görüşü ile belirleyen çalışmanın sonucunda öğretmenler dijital öykülerin öğrencide aktif katılımı sağladığı, öğrencilerin somut deneyimlerinin olduğu ve öğrencilerin teknolojik becerilerini geliştiren dikkat çekişi yöntem olarak görüş bildirmişlerdir.
Koltuk ve Kocakaya (2015)	21. yüzyıl becerilerinin gelişimine etkisi	Fizik dersinin öğretiminde dijital öykü kullanımının öğrencilerin 21.yy becerileri üzerindeki etkisinin araştırıldığı çalışmada, dijital öykülerin öğrencilerin 21.yy becerilerinin gelişmesinde olumlu katkılarının olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Cığerci (2015)	Dinleme becerileri	4. sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin etkisinin araştırıldığı çalışma sonucunda dijital hikaye kullanımı öğrencilerin dinlediğini anlama becerilerini geliştirdiği ve derse yönelik olumlu tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 2. (Devamı)

Yazar ve yayın yılı	Değişken/değişkenler	Sonuç
Baki (2015)	Yaratıcı yazma	Araştırmada dijital öykülerin yazma sürecindeki çeşitli değişkenlere etkileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda dijital öykülerin yazma becerileri üzerindeki etkisi mevcut programa göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Balaman (2015)	Toplumsal değer yargılarına etkisi	Araştırmada dijital öykü yönteminin öğrencilerin değer yargılarına etkisi incelenmiştir. Araştırmada tek grup ile çalışılmış ve çalışma sonucunda dijital öykülerin öğrencilerin toplumsal değer yargıları üzerinde pozitif etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Kaya (2014)	Yabancı dil öğretimi (Almanca)	Çalışmada yabancı dil olarak Almanca öğretiminde dijital öykü yönteminin etkisi incelenmiştir. Eylem araştırması olarak yürütülen çalışmada dijital hikaye anlatım uygulamasının öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarını artırdığı, yabancı dil bilgisi öğrenimlerini kolaylaştırdığı ve öğrencilerden geri dönüşlerin oldukça olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Kurudayıoğlu ve Bal (2014)	Ana dili eğitimi	Çalışmada dijital hikaye anlatımının ana dil eğitimi derslerinde kullanmanın etkisini ve ana dil eğitiminde dijital hikaye kullanımını tanıtmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda dijital öykülerin Türkçe öğretim müfredatında yer alan dil becerilerinin kazandırılmasında olumlu bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Kahraman (2013)	Akademik başarı, kalıcılık ve motivasyon	Fizik dersinin kuvvet ve hareket konusunu dijital hikâyeler ile öğretiminin öğrencilerin akademik başarı ve motivasyonlarına etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda akademik başarı ve kalıcılık puanlarına ilişkin sonuçlar deney grubu lehine anlamlı çıkmıştır. Motivasyon ölçeği sonuçlarında da deney grubu lehine anlamlı olduğu sonuca ulaşılmıştır.
Demirer (2013)	Akademik başarı ve motivasyon	Ortaokul 6. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile yürütülen araştırmada dijital öykülerin öğrencilerin akademik başarı ve derse yönelik motivasyonlarına etkisinin incelendiği araştırmanın sonucunda akademik başarı ve motivasyon puanları deney grubu lehine anlamlıdır.
Yüksel (2011)	Okul öncesi döneme etkisi	Dijital hikâyenin, ana sınıflarında öğretim aracı olarak kullanılmasının etkinliğini araştırmıştır. Araştırma sonucunda dijital hikâye kullanımının öğrenci aktifliğini olumlu etkilediği, öğrencilerin somut deneyim elde ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3. Dijital Öykülerle İlgili Yapılan Yurt Dışı Çalışmalar

Yazar ve yayın yılı	Değişken/değişkenler	Sonuç
Tour, Gindidis ve Newton (2019)	Dijital okuryazarlık	Araştırmada yabancı dil bağlamında dijital hikaye yardımı ile dijital okuryazarlıkları üzerine etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda dijital hikaye anlatımı öğrencilerin teknoloji, izleyici, dil, sosyal hedefler gibi karmaşık ilişkileri anlamalarını kolaylaştırdığı tespit edilmiştir..
Price, Strodtman, Brough, Lonn ve Luo (2015)	Kavram öğretimi	Araştırmada hemşirelik eğitiminde dijital öykülerden faydalanarak kavram öğretimi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda dijital hikayelerin kavram öğretiminde etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Abiola (2014)	Ahlaki eğitim	Araştırmada dijital öykülerin anaokulu öğrencilerinin ahlaki eğitim üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda dijital öykülerin, gelenek ve kültürlerin deney grubuna aktarılmasında kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Smeda, Dakich ve Sharda (2013)	Öğrenci katılım ve öğrenme çıktıları	Araştırmada dijital öykünün öğrenci katılımı ve öğrenme çıktılarına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda dijital öykünün öğrencinin derse katılımını ve öğrenme çıktılarına pozitif etkileyen bir yöntem olduğu sonucu ulaşılmıştır.
Hung, Hwang ve Huang (2012)	Motivasyon ve problem çözme yetkinliği	Araştırmada proje tabanlı dijital hikaye anlatımının öğrencilerin öğrenme motivasyonuna ve problem çözme yetkinliğine etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda dijital hikayelerin öğrencilerin fen bilgisi dersine yönelik motivasyonlarını, problem çözme becerilerini artırdığı ve öğrenmelerini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır.
Campbell (2012)	Yazma becerisi, teknoloji kullanımı ve yaratıcılık	Araştırma ilköğretim öğrencilerinde dijital hikaye kullanımının yazma motivasyonu, teknoloji kullanımı ve yaratıcılık becerileri üzerine etkisi incelenmiştir. Eylem araştırması olarak yürütülen çalışmanın sonucunda dijital hikayelerin öğrenci becerileri üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ve katılımcılar tarafından da olumlu görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.
Dogan ve Robin (2008)	Motivasyon ve katılım	Yapılan araştırmada eğitimcilerin sınıflarında dijital hikaye kullanmalarının öğrenci üzerinde ne gibi etkilerinin olduğu incelenmiştir. Araştırma sonucunda dijital hikayenin sınıf ortamında kullanımının öğrenci performansını olumlu etkilediği, motivasyon ve katılımlarını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.
Ohler (2008)	Dijital öykü kullanımı	Sınıfta dijital öykü anlatımı ile ilgili alanyazın derlenerek araştırmacı tarafından dijital öykü ile genel bir çerçeve oluşturulmuştur
Gils (2005)	Eğitime katkısı	Araştırmacı dijital öykünün farklı eğitim seviyelerindeki uygulamaları ve eğitim ortamında ilgili olup olmadığını incelemiştir. Araştırma sonucunda dijital öykünün eğitimde geleceği olduğu, öğrencilere farklı deneyimler yaşattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan alanyazın incelemesi sonucunda dijital öykü ile öğretimin çeşitli değişkenler üzerindeki etkisi ele alınmıştır. Yapılan alanyazın incelemesi doğrultusunda bazı çıkarımlarda bulunulmuştur.

1. Yapılan alanyazın incelemesi sonucunda dijital öykülerin akademik başarı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kahraman, 2013; Özerbaş & Öztürk, 2017; Ünal, 2018; Yürük & Atıcı, 2017). Bu doğrultuda dijital öyküler ile “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanına ait kazanımlarına ulaşmada araştırma sürecine olumlu katkısının olacağı öngörülmüştür.
2. Alanyazın incelemesi sonucunda dijital öykülerin motivasyon üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Demirer, 2013; Doğan & Robin, 2008; Kahraman, 2013; Yüksel, 2011). Dijital öykülerin derse yönelik motivasyonu olumlu etkileyeceği öngörülmüştür.
3. Dijital öykülerin dil öğretimi, dinleme becerisi, değer kazanımı, kavram öğretimi, yaratıcı yazma gibi çeşitli değişkenler üzerinde de olumlu etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Campbell, 2012; Cigerci, 2015; Kaya, 2014; Kurudayıoğlu & Bal, 2014; Yürük & Atıcı, 2017).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Dijital öykülerle desteklenmiş sosyal bilgiler öğretimi sürecinin öğrencilerin akademik başarılarına, öğrenmenin kalıcılığına ve derse yönelik motivasyonlarına etkisinin incelendiği bu araştırmada, karma araştırma yöntemlerinden gömülü (embedded) desen çerçevesinde yürütülmüştür. Gömülü karma desen araştırmacı tarafından elde edilen nitel ve nicel verilerin birlikte analiz edildiği desendir. “Gömülü karma desende veriler uygulama esnasında toplanır, ancak bir veri biçimi diğerini destekleyici rol oynar” (Fırat vd., 2014, s.18). Creswell’e (2017) göre gömülü desende nitel ile nicel veriler toplanarak analiz edilir fakat nitel veya nicel verilerden biri ötekini desteklemektedir. Araştırmada nitel veriler nicel verileri desteklemektedir. Araştırmanın nitel verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutuna ilişkin kullanılan desenin simgesel görünümü Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. *Deneyisel İşlem Süreci*

Gruplar	Ön Test	İşlem	Son Test
DG	ABT SBDYMÖ	Dijital Öyküler	ABT SBDYMÖ KT
KG	ABT SBDYMÖ	Mevcut program	ABT SBDYMÖ KT

Tablo 4’te belirtildiği gibi Deney Grubuna (DG) ve Kontrol Grubuna (KG) Akademik Başarı Testi (ABT) ve Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği (SBDYMÖ) ön test ve son test olarak uygulanarak veriler elde edilmiştir. Uygulama boyunca deney grubunda dersler mevcut programa uygun olarak dijital öyküler desteği ile kontrol grubunda ise dersler mevcut program doğrultusunda ders kitabı üzerinden işlenmiştir. Kontrol grubu öğretmeninin ders de materyal kullanması konusunda serbest bırakılmıştır. Uygulama süreci bittikten üç hafta sonra da Kalıcılık Testi (KT) olarak her iki gruba akademik başarı testi tekrar uygulanarak kalıcılığa bakılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu öğrencilerinin sürece ilişkin görüşlerini almak için sadece deney grubu öğrencilerine uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum Aziziye ilçesinde bulunan bir ilkokulun dördüncü sınıfında öğrenim gören öğrencileri kapsamaktadır. Araştırmada biri deney grubu (DG, n=21) diğeri kontrol grubu (KG, n=21) olmak üzere iki şube rastgele belirlenmiştir. Çalışma grubuna ait demografik yapı Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Çalışma Grubuna Ait Demografik Yapı

Gruplar	Cinsiyet		Toplam	Yüzde(%)
	Kız	Erkek		
DG	10	11	21	50
KG	11	10	21	50
Toplam	21	21	46	100.0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %50’sini erkek, %50’sini kız öğrenciler oluşturmaktadır. DG öğrencilerinin %49’unu kız, %51’ini erkek öğrenci, KG grubunun %51’ini kız, %49’unu erkek öğrencilerden oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada dijital öykülerin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini tespit etmek için “Akademik Başarı Testi” (ABT), sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyonlarını belirlemek için “Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği” (SBDYMÖ), kalıcılık düzeyini ölçmek için “Kalıcılık Testi” (KT), Uygulamaya ilişkin deney grubu öğrencilerinin görüşlerini almak için Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veri toplama araçları aşağıda ayrıntılı şekilde verilmiştir.

Akademik Başarı Testi (ABT)

Başarı testleri, öğrenme sürecinin sonunda elde edildiği düşünülen bilgi, beceri ve anlayışı ölçmek amacıyla kullanılırlar (Kaya, 2018). Bu araştırmada “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanının kazanımlarını içeren “Akademik Başarı Testi” (ABT) hazırlanmıştır. Akademik başarı testi, araştırmacı tarafından aşağıdaki belirtilen süreçler takip edilerek hazırlanmıştır:

- 1. Konunun belirlenmesi:** Sosyal bilgiler dersi etkin vatandaşlık öğrenme alanına ait dört kazanım akademik başarı testine alınmıştır. Bu öğrenme alanında, öğrencilerin sahip olduğu hakları öğrenme, aile ve okul yaşamındaki söz ve davranışların sorumluluğunu alma, eğitim hayatında gerekli gördüğü sosyal etkinlikleri önerme, ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlük arasındaki ilişkiyi kavrama konuları ile

sorumluluk, bağımsızlık, sosyal katılım ve karar verme gibi becerilerin kazandırılması amaçlanmıştır.

2. **Madde havuzu:** Araştırmacı tarafından 4. sınıf sosyal bilgiler “etkin vatandaşlık” öğrenme alanındaki kazanımlara uygun 30 sorudan oluşan madde havuzu hazırlanmıştır. Sorular sosyal bilgiler ders kitabından, yardımcı kaynaklardan ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) incelenerek oluşturulmuştur. Çalışmanın yürütüleceği kazanımlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. *Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanında Yer Alan Kazanımlar*

Kazanımlar
SB.4.6.1. Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir.
SB.4.6.2. Aile ve okul yaşamındaki söz ve eylemlerinin sorumluluğunu alır.
SB.4.6.3. Okul yaşamında gerekli gördüğü eğitsel sosyal etkinlikleri önerir.
SB.4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar.
3. Uzman görüşü alma: Soru maddelerinin yazımı, soruların açık ve anlaşılabilir şekilde olması, belirlenmiş olan öğrenme alanındaki kazanımlara uygun olması, uygulama yapılacak sınıfın seviyesine uygunluğu ve bilimsel açıdan değerlendirilebilmesi için, alanında uzman iki akademisyene, üç sınıf öğretmeni ile bir Türkçe öğretmenine inceletilmiştir. Alınan geri dönütler ışığında gerekli olan düzenlemeler yapılmıştır.
4. Testin pilot uygulaması: Madde havuzunda yer alan sorular, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum ili Aziziye ilçesindeki bir ortaokulun beşinci sınıfına devam eden 120 öğrenciye uygulanmıştır. 5. sınıfa uygulanmasının nedeni geçen sene 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde “etkin vatandaşlık” öğrenme alanının işlenmiş olmasındadır. Uygulama neticesinde ulaşılan istatistik sonuçları Tablo 7’de akademik başarı testinin pilot uygulama sonucu madde istatistikleri ise Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 7. *Akademik Başarı Testi Pilot Uygulama Sonucu Test İstatistikleri*

Aritmetik Ortalama	17.6
KR20	0.79
Standart Sapma	9.32
Test Güçlüğü	0.58
Çarpıklık Katsayısı	0.53
Bağıl Değişim Katsayısı	52.9

Tablo 8. *Akademik Başarı Testi Pilot Uygulama Sonucu Madde İstatistikleri*

Madde Numarası	Madde Güçlük İndeksi	Madde Ayırt Edicilik İndeksi
1	.292	.468 *
2	.542	.539
3	.492	.651
4	.483	.472
5	.408	.528
6	.483	.651
7	.642	.464 *
8	.292	.505
9	.592	.566
10	.592	.579
11	.583	.491
12	.575	.449
13	.592	.651
14	.558	.468
15	.658	.512 *
16	.883	.651 *
17	.550	.505
18	.550	.566
19	.567	.292 *
20	.650	.566 *
21	.600	.579 *
22	.617	.651 *
23	.475	.651
24	.525	.651
25	.558	.533
26	.567	.467
27	.558	.292 *
28	.558	.514 *
29	.717	.292
30	.567	.467
Ortalama	.557	.522

*İşaretili maddeler teste alınmamıştır.

Uygulama neticesinde maddelerin madde güçlük ve ayırt edicilikleri Tablo 8’de belirtilmiştir. Madde güçlüğü sıfıra yaklaştıkça maddenin zorluk seviyesi artmakta, bire yaklaştıkça maddenin zorluk seviyesi kolaylaşmaktadır (Turgut & Baykul, 2015). Madde güçlük indeksinin .50 değerlerinde olması soruların orta zorlukta olduğunu göstermektedir. Bu durum testin güvenilirliğini ve geçerliliğinin artmasını sağlamaktadır. Madde ayırt ediciliği, sorunun ölçülmek istenilen özelliği ayırt edip etmediğini gösterir. Şayet ayırt edicilik 30’un altında ise madde ya ölçekten çıkartılır ya da düzeltilerek ölçeğe eklenir (Büyüköztürk, 2014).

Analizler sonucunda ayırt edicilik ve güçlük indeksleri uygun olan 20 soru teste alınarak “*Akademik Başarı Testi*” (ABT) elde edilmiştir (Ek-1).

Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği (SBDYMÖ)

Dijital öykülerle işlenen sosyal bilgiler dersine yönelik öğrencilerin motivasyonlarını belirlemek amacıyla Gömleksiz ve Kan (2012) tarafından geliştirmiş olan “*Sosyal Bilgiler Dersi Motivasyon Ölçeği*” kullanılmıştır (Ek-2). 5’li likert tipi 23 maddeden oluşan ölçek, “içsel motivasyon”, “dışsal motivasyon” ve “önemseme” şeklinde üç boyuttadır. Ölçeğin seçenekleri; “(5) Tamamen Katılıyorum”, “(4) Katılıyorum”, “(3) Kısmen Katılıyorum”, “(2) Katılmıyorum”, “(1) Hiç katılmıyorum” şeklinde olup 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde puanlanmıştır. Ölçekte 15 olumlu 8 olumsuz madde vardır. Ölçek “*içsel motivasyon*”, “*dışsal motivasyon*” ve “*önemseme*” alt boyutlarından oluşmaktadır. Üç boyuttan oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .79’dur. Gömleksiz ve Kan’ın (2012) ölçekte bulunan maddelerin yalın olmasından dolayı ilköğretimin birinci ve ikinci kademesinde uygulanmasının uygun olacağını belirtmiştir.

Kalıcılık Testi (KT)

Çalışmada kalıcılık testi (KT) için önceden hazırlanmış olan ABT çalışma süreci bittikten üç hafta sonra her iki gruba da uygulanarak kalıcılığa bakılmıştır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmada nicel verileri desteklemek ve deney grubu öğrencilerinin sürece ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek-3) hazırlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda ilk önce taslak form oluşturulmuştur. Taslak form iki akademisyene sunulmuş, alınan dönütler çerçevesinde düzeltmeler yapılarak görüşme formunun son hali oluşturulmuştur. Yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Öğrencilerin bilgileri gizli tutulduğu ve isimlerin kodlanarak kullanılacağı hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırmanın Uygulama Süreci

Çalışmanın uygulama aşamasına geçilmeden önce Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli araştırma izinleri (Ek-6) ve etik kurul izinleri (Ek-7) alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra uygulama yapılacak okul yönetimi ve sınıf öğretmenleri ile görüşmeler yapılarak çalışmanın amacı ve uygulama süreci hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Görüşmeler yapıldıktan sonra uygulamanın yapılacağı sınıflar rastgele seçilmiştir.

Araştırma 4. sınıf sosyal bilgiler dersi “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanındaki kazanımlara uygun olarak beş hafta sürmüştür. Araştırmacı uygulamayı etkileyecek faktörlere dikkat etmiş ve gruplara hangi grup oldukları bildirilmemiştir. Bu nedenle öğrencilerin farklı hissetmelerinin önüne geçilmiştir. Her iki gruba akademik başarı testi ve sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği ön test olarak uygulanmıştır. Ardından araştırmacı gözetimde sınıf öğretmeni eşliğinde deney grubunda dersler dijital öyküler ile desteklenerek; kontrol grubunda da yine araştırmacı gözleminde sınıf öğretmeni tarafından ders kitabı üzerinden normal programa göre gerçekleştirilmiştir. Dijital öyküler Barret (2009) tarafından geliştirilen dijital öykü hazırlama basamaklarına ve ders kazanımlarına uygun olarak ders kitabı içerikleri doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Bu çalışmada dijital öyküleri oluştururken Powtoon uygulaması kullanılmıştır. Powtoon uygulamasının kullanışlı olması, çeşitli dijital materyaller barındırması ve hazırlanan dijital öykülerin kolay bir şekilde dışarıya aktarılmasından dolayı bu uygulama tercih edilmiştir. Powtoon, dijital öykü hazırlarken şablon, karakter, müzik, çeşitli animasyon eklentileri ile oluşturulan avantajlı bir web tabanlı uygulamadır (Baki, 2015, s.51).

Deney Grubu Ders Süreci

Deney grubunda etkin vatandaşlık öğrenme alanının öğretimi, dijital öyküler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Powtoon uygulaması ile dijital öyküler hazırlanırken Barrett'in (2009) hazırlamış olduğu öykü aşamaları dikkate alınmıştır.

Barrett (2009) dijital öykü hazırlama sürecini 6 aşamada ele almaktadır Bunlar:

1. *Senaryo Oluşturma*: Yazarın aklındaki konu hakkında senaryo oluşturulur. Süreç hakkında tecrübeli kişilerden destek alınabilir.
2. *Ses Kayıt ve Düzenleme*: Ses kaydedici araçlar ile öyküde sesin kaydedilmesidir.
3. *Görselleri Tarama ve Düzenleme*: Öyküde kullanılacak görseller çeşitli şekilde elde edilir ve bu görseller düzenlenerek öyküye eklenir.
4. *Ses ve Görüntü Düzenleme*: Video düzenleme programları ile ses/müzik ve görüntüler birleştirilebilir.

5. *Geçiş ve Efeke Ekleme*: Öyküye eklenen görseller arasında geçişler düzenlenir ve istenirse arka plana müzik eklenebilir.
6. *Öyküyü Yayınlama*: Hazırlanmış olan öykü sınıf ortamında veya internet ortamında yayınlanır.

Uygulama sürecinin planlı olarak yürütülebilmesi için ilgili öğrenme alanının kazanımlarını ve etkinliklerini içeren, haftalık çalışma programı hazırlanmıştır. Dijital öyküler izletildikten sonra dijital öykülerdeki bilgileri içeren çalışma yaprakları (EK 8) öğrencilere dağıtılmış ve üzerinde konuşularak öğrencilerin bilgilerini pekiştirmeleri sağlanmıştır. Hazırlanan çalışma planı Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. *Haftalık Çalışma Planı*

Hafta	Konu Başlıkları	Etkinlik
1. Hafta	Çocuk Olarak Sahip Olduğu Haklara Örnekler Verir	Dijital öykü Çalışma yaprağı
2. Hafta	Aile ve Okul Yaşamındaki Söz ve Eylemlerin Sorumluluğunu Alır	Dijital Öykü Çalışma Yaprağı
3. Hafta	Okul Yaşamında Gerekli Gördüğü Eğitsel Sosyal Etkinlikleri Önerir	Dijital Öykü Çalışma Yaprağı
4. Hafta	Ülkesinin Bağımsızlığı İle Bireysel Özgürlüğü Arasındaki İlişkiyi Açılar	Dijital Öykü Çalışma Yaprağı
5. Hafta	Değerlendirme yapılmıştır.	Son Testler

“*Etkin Vatandaşlık*” öğrenme alanı kazanımlarına uygun olarak hazırlanacak olan etkinlikler deney grubunda, haftalık üç ders saati uygulanmıştır. Çalışma sürecinin ilk haftası ile son haftasında ön test ve son testler uygulanmış, geriye kalan beş hafta ise ilgili öğrenme alanının kazanımlarının öğretimi için ayrılmıştır.

Kontrol Grubu Ders Süreci

Kontrol grubunda etkin vatandaşlık öğrenme alanının öğretimi, farklı bir öğretim metodu uygulanmadan mevcut program doğrultusunda kitap üzerinden farklı bir uygulama olmaksızın yürütülmüştür. Öğretmen mevcut programı öğretirken görsel ve sesli videolardan yararlanmasında serbest bırakılmıştır. İlgili öğrenme alanının öğretimi her hafta aynı biçimde yapılarak öğrenme alanının öğretimi tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma süresince ölçeklerden elde edilen verilere uygun olarak analizler gerçekleştirilmiştir. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmış, nicel verilerin

analizinde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Analiz aşamasında deney ve kontrol grubuna ait veriler öncelikle kendi grupları içinde analiz edilmiştir. Araştırma problemlerine ait analizlerde öncelikle verilerin normallik değerine bakılmış, normal dağılım olması neticesinde parametrik analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada normallik değerleri Shapiro-Wilk testi ile gerçekleştirilmiş olup, normallik testi tablosundan faydalanılmıştır. Verilerin analizinde anlamlı olmayan değer (p değeri) .05'in üstü ise veriler normal dağılım göstermektedir (Kılıç, 2015) şeklinde düşünülmüştür. P değeri .05'in altında olanların ise verilerin çarpıklık-basıklık katsayılarının $\pm 2,0$ arasında olması (George & Mallery, 2010) durumunda normal kabul edilmiştir. Eta kare değeri .00 ile 1.00 arasında değer alır ve .01- .06 (küçük), .06- .14 (orta), .14 ve üstü (büyük) etki büyüklüğü olarak kabul edilir (Can, 2017).

Deney ve kontrol grubunun ölçek puanları arasındaki farka ilişkin bağımsız gruplar t-testi uygulanmış ayrıca ön test-son test puan ortalamaları arasında anlamlı farklığa bakmak için Paired Sample T-Testi analizi gerçekleştirilmiştir.

Araştırmacı Rolü

Çalışma boyunca araştırmacının rolü aşağıda belirtilmiştir.

- Araştırma sürecini alanında uzman akademisyen ile beraber yürütmüştür.
- Dijital öyküler, akademik başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.
- Deney grubunda dijital öykü destekli öğretim araştırmacı rehberliğinde sınıf öğretmeni tarafından işlendi, kontrol grubunda ise mevcut program araştırmacı rehberliğinde sınıf öğretmeni tarafından işlendi.
- Veri toplama sürecinde geçerlik ve güvenirliğin sağlanması için gerekli tedbirler alınmıştır.
- Çalışma sonucu ulaşılan verilerin analizi araştırmacı tarafından yapılmıştır.
- Elde edilen çalışma sonuçları ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bilimsel çalışmalarda elde edilen verilerin inandırıcılığı iki temel kritere bağlıdır (Meral, 2018). Bunlar geçerlik ve güvenirliktir (Yıldırım & Şimşek, 2004). Geçerlik, ölçülmek istenen özelliği bir başka özelliğe karıştırmadan ölçebilme derecesidir. Verilerin geçerliliği; verilerin ortaya çıkardığı durumları ne ölçüde temsil edebildiklerinin ölçülmesidir. Araştırmanın geçerliği ise; araştırmanın farklı bölümlerine ölçüde uyumlu olduğunun tespit edilmesidir. İç geçerlik; araştırmanın tasarımına ilişkindir. Araştırma tasarımının, araştırılan

gerçeği ne ölçüde doğru yansıttığı sorusuna karşılık gelir. Dış geçerlik ise araştırma bulgularının “güncelleştirilebilir” olup olmadığına işaret eder (Punch, 2005).

Güvenirlik ise ölçme sonuçlarının benzer durumlarda benzer sonuçlar vermesidir (Büyüköztürk vd., 2017). İç güvenilirlik, farklı çalışmacılar tarafından aynı sonuçlara ulaşıp ulaşılmaması durumu, dış güvenilirlik ise benzer durumlarda aynı sonuçlara ulaşılmasıdır. Yapılan bir araştırmada, araştırmacılardan araştırma sürecini özenle tasarımları, yapılacak olan araştırmada veri toplama araçlarının geçerliğini ve güvenilirliğini test ederek detaylı bir şekilde sunmalarının önemli olduğu belirtilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2004). Çalışmanın geçerlik ve güvenilirliği için yapılmış olan çalışmalar Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. *Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği*

Strateji	Önlem	Uygulama
İç geçerlik	Çeşitleme	Araştırmada çeşitli veri toplama araçları kullanılmıştır.
	Uzman İncelemesi	Çalışmanın öğrenme alanı hakkında uzman görüşüne başvurulmuştur.
	Uzun süreli etkileşim	Çalışma sürecinde öğrenciler ile etkileşim halinde kalınmıştır.
Dış geçerlik	Çalışma grubunun belirlenmesi	Deney ve kontrol grubu çalışmamızın amacına uygun olarak belirlenmiştir.
	Ayrıntılı betimleme	Çalışma süreci detaylı olarak yöntem bölümünde açıklanmıştır.
İç Güvenirlik	Tutarlık incelemesi	Uygulama boyunca kullanılacak olan veri toplama araçlarının ve dijital öykü çalışmalarının pilot uygulaması yapılmış, ölçeklerin iç tutarlıkları hesaplanmıştır.
	Uzman İncelemesi	Dijital öykü etkinliklerinin değerlendirilmesinde ve verilerin analiz edilmesinde uzmanların değerlendirmesine başvurulmuştur.
Dış güvenilirlik	Araştırmanın doğruluğu	Çalışma sonucunda ulaşılabilecek olan verilerin doğru olabilmesi için elde edilen tüm sonuçlar ve araştırmanın bütün belgeleri araştırmacı tarafından saklanmıştır.

DÖRDÜNCÜBÖLÜM

Bulgular

Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

KG Öğrencilerinin Akademik Başarı Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Uygulama sürecinden önce ve sonra kontrol grubundaki öğrencilere etkin vatandaşlık öğrenme alanıyla ilgili akademik başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizinde kullanılacak testin belirlenmesi için öncelikle Shapiro-Wilk normallik testi yapılmıştır ($n < 30$). Kontrol grubu verilerinin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk normallik testi kullanılarak incelenmiş, normallik sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. *KG Öğrencilerinin Akademik Başarı Ön ve Son Test Değerlerine İlişkin Normallik Testi Sonuçları*

Kontrol Grubu	İstatistik	sd	p
Ön test	.95	21	.35
Son test	.96	21	.52

Tablo 11 incelendiğinde ABT ön test değerleri ($p = .35$, $p > .05$) ve son test değerlerinin ($p = .52$, $p > .05$) normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler normal dağılım gösterdiğinden verilerin analizinde parametrik testlerden Paired sample T testi kullanılmıştır. Elde edilen değerlerin tanımlayıcı istatistikleri Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. *KG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları*

Kontrol Grubu	n	Min.	Max.	$\bar{X}$	Ss
Ön test	21	20	75	50.24	11.45
Son test	21	50	100	79.05	13.00

Tablo 12’de kontrol grubu verilerinin tanımlayıcı istatistikleri doğrultusunda, ön test ($\bar{x} = 50.24$) ve son test ($\bar{x} = 79.05$) puan ortalamaları görülmektedir. Ön test ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında istatistiksel bir farklılık olup olmadığının tespiti amacıyla Paired Sample T testi analizi yapılmış, bulgular Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. KG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarının Farkına İlişkin Paired Sample T Testi Sonuçları

Kontrol Grubu	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p	d
Ön test	50.24	11.45	20	-15.53	0.01*	0.92
Son test	79.05	13.00				

*p<0,05

Tablo 13 incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerinin ABT ön ve son test puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($t_{(20)}=-15.53$, $p=.01$, $p<0,05$). Kontrol grubu son test akademik başarı ortalamalarının ön teste göre artış gösterdiği tespit edilmiştir. Anlamlı bulunan fark Eta kare etki büyüklüğüne göre büyük bir etki düzeyindedir (Eta kare (η^2)= .92).

DG Akademik Başarı Ön ve Son Test Puanlarına ilişkin Bulgular

Uygulama sürecinden önce ve sonra deney grubundaki öğrencilere etkin vatandaşlık öğrenme alanıyla ilgili akademik başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizinde kullanılacak testin belirlenmesi için öncelikle Shapiro-Wilk normallik testi yapılmıştır ($n<30$). Deney grubu verilerinin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk normallik testi kullanılarak incelenmiş, normallik sonuçları Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. DG Öğrencilerinin Akademik Başarı Ön ve Son Test Değerlerine İlişkin Normallik Testi Sonuçları

Deney Grubu	İstatistik	sd	p
Ön test	.99	21	.99
Son test	.94	21	.19

Tablo 14 incelendiğinde, ABT ön test değerleri ($p=.99$, $p>.05$) ve son test değerlerinin ($p=.19$, $p>.05$) normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler normal dağılım gösterdiğinden verilerin analizinde parametrik testlerden Paired sample T testi kullanılmıştır. Elde edilen değerlerin tanımlayıcı istatistikleri Tablo 15’de, Paired sample T testi sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 15. DG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarının İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Deney Grubu	n	Min.	Max.	$\bar{X}$	Ss
Ön test	21	15	80	50.00	15.33
Son test	21	70	100	88.10	8.14

Tablo 15’te deney grubu verilerinin tanımlayıcı istatistikleri doğrultusunda, ön test ($\bar{x}=50.00$) ve son test ($\bar{x}=88.10$) puan ortalamaları görülmektedir. Ön test ortalamaları ile son test

puan ortalamaları arasında istatistiksel bir farklılık olup olmadığının tespiti amacıyla Paired Sample T testi analizi yapılmış, bulgular Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. *DG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Gerçekleştirilen Paired Sample T-Testi Sonuçları*

Deney Grubu	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p	d
Ön test	50.00	15.33	20	-11.67	0.01*	0.87
Son test	88.10	8.14				

*p<0,05

Tablo 16 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin ABT ön ve son test puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($t_{(20)}=-11.67$; $p=0.01$, $p<0,05$). Deney grubu son test akademik başarı ortalamalarının ön teste göre artış gösterdiği tespit edilmiştir. Anlamlı bulunan fark Eta kare etki büyüklüğü göre büyük bir etki düzeyindedir (Eta kare (η^2)= .87).

KG ve DG Akademik Başarı Ön ve Son Test Puanlarına Yönelik Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının ABT ön ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bağımsız gruplar T testi kullanılmış, analiz sonucunda bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

. DG ve KG Öğrencilerinin ABT Ön ve Son Test Puanlarının Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Testler	Gruplar	n	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
ABT Ön Test	Deney	21	50	15.33	-.06	40	.95
	Kontrol	21	50.24	11.45			
ABT Son Test	Deney	21	88.10	8.14	2.70	40	.01
	Kontrol	21	79.05	13			
ABT Fark	Deney	21	38.10	14.96	2.47	40	.02
	Kontrol	21	28.81	8.5			

*p<0,05

Tablo 17’ye göre, ABT ön testten elde edilen verilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı ($t_{(40)}=-0.06$; $p=.95$, $p>.05$); son test verileri bakımından ise anlamlı farklılığın olduğu ($t_{(40)}=2.70$; $p=.01$, $p>.05$) tespit edilmiştir.

İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

“Dijital öykülerle yürütülen ders sürecinin öğrencilerin öğrenmelerinin kalıcılığı üzerinde manidar bir fark var mıdır?” hipotezine yönelik bulgular aşağıda sunulmuştur.

Kontrol Grubu Kalıcılık Testi Ön Test Son Test Ölçüm Değerlerine İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanan öğretim süreci tamamlandıktan üç hafta sonra kalıcılık testi uygulanmıştır. Öğrencilerin kalıcılık testi puanlarına ilişkin betimsel istatistikler tablo 18’de deney ve kontrol öğrencilerinin kalıcılık test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları ise tablo 19’da verilmiştir.

. Öğrencilerinin Kalıcılık Testi (KT) Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikleri

Testler	DG (n=21)				KG (n=21)			
	Min	Max	$\bar{X}$	Ss	Min	Max.	$\bar{X}$	Ss
ABT Ön Test	15	80	50.00	15.33	20	75	50.24	11.45
ABT Son Test	70	100	88.10	8.14	50	100	79.05	13.00
ABT Fark	-5	55	38.10	14.96	10	45	28.81	8.50
Kalıcılık	70	95	81.90	7.98	40	95	67.38	13.29

. Deney ve Kontrol Öğrencilerinin Kalıcılık Test Puanlarının bağımsız gruplar T-Testi Sonuçları

		n	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
Kalıcılık testine göre karşılaştırmalar	DG	21	81.9	7.98	4.29	40	0.01*
	KG	21	67.38	3.29			

*P<0.05

t=Bağımsız t test

Tablo 19’a göre öğrencilerin kalıcılık test puanları deney ve kontrol gruplarında istatistiksel olarak manidar bir fark göstermiştir (t=4.29; p=.01, p<.05). Ortalama değerler incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin kalıcılık puan ortalaması ($\bar{X}$ =81.9) kontrol grubundaki öğrencilerin kalıcılık puan ortalamasına ($\bar{X}$ =67.38) göre anlamlı biçimde daha yüksektir. Anlamlı bulunan farkın büyük bir etkiye sahip olduğu görülmektedir (Eta kare (η^2)=.32).

Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

KG Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Uygulama sürecinden önce ve sonra kontrol grubundaki öğrencilere sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği (SBDYMÖ) uygulanmıştır. Verilerin analizinde kullanılacak testin belirlenmesi için öncelikle Shapiro-Wilk normallik testi yapılmıştır (n<30). Kontrol grubu verilerinin normal dağılıma uygunluğu incelenmiş, normallik sonuçları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 17. KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Değerlerine İlişkin Normallik Testi Sonuçları

Kontrol Grubu	İstatistik	sd	p
Ön test	.95	21	.32
Son test	.95	21	.42

Tablo 20 incelendiğinde, SBDYMÖ ön test değerleri ($p=.32$, $p>.05$) ve son test değerlerinin ($p=.42$, $p>.05$) normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler normal dağılım gösterdiğinden verilerin analizinde parametrik testlerden Paired sample T testi kullanılmıştır. Elde edilen değerlerin tanımlayıcı istatistikleri Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 18. KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Kontrol Grubu	n	Min.	Max.	$\bar{X}$	Ss
Ön test	21	70	96	81.48	6.69
Son test	21	74	96	82.86	5.82

Tablo 21’de kontrol grubu verilerinin tanımlayıcı istatistikleri doğrultusunda, ön test ($\bar{x} = 81.48$) ve son test ($\bar{x} = 82.86$) puan ortalamalarının yakın olduğu görülmektedir. Ön test ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında istatistiksel bir farklılık olup olmadığının tespiti amacıyla Paired Sample T testi analizi yapılmış, bulgular Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 19. KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarının Farkına İlişkin Paired Sample T-Testi Sonuçları

Testler	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p	d
Ön test	81.48	6.69				
Son test	82.86	5.82	20	-2.30	0.01	0.21

* $p<0,05$

Tablo 22 incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerinin SBDYMÖ ön ve son test puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($t_{(20)}=-2.30$, $p=.01$, $p<0,05$). Kontrol grubu son test SBDYMÖ ortalamalarının ön teste göre artış gösterdiği tespit edilmiştir. Anlamlı bulunan fark Eta kare etki büyüklüğü değerine göre orta derecede etki düzeyindedir (Eta kare (η^2)= 0.21).

Deney Grubu Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Uygulama sürecinden önce ve sonra deney grubundaki öğrencilere sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği (SBDYMÖ) uygulanmıştır. Verilerin analizinde kullanılacak testin belirlenmesi için öncelikle Shapiro-Wilk normallik testi yapılmıştır ($n<30$). Deney grubu verilerinin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk normallik testi kullanılarak incelenmiş, normallik sonuçları Tablo 23’de sunulmuştur.

Tablo 20. DG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Değerlerine ilişkin Normallik Testi Sonuçları

Deney Grubu	İstatistik	sd	p
Ön test	.85	21	.18
Son test	.94	21	.29

Tablo 23 incelendiğinde, SBDYMÖ ön test değerleri ($p=.18$, $p>.05$) ve son test değerlerinin ($p=.29$, $p>.05$) normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler normal dağılım gösterdiğinden verilerin analizinde parametrik testlerden Paired sample T testi kullanılmıştır. Elde edilen değerlerin tanımlayıcı istatistikleri Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 21. DG Öğrencilerinin Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Deney Grubu	n	Min.	Mak.	$\bar{X}$	Ss
Ön test	21	50	95	73.14	14.02
Son test	21	69	107	92.52	9.03

Tablo 24’de deney grubu verilerinin tanımlayıcı istatistikleri doğrultusunda, ön test ($\bar{x} = 73.14$) ve son test ($\bar{x} = 92.52$) puan ortalamaları görülmektedir. Ön test ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında istatistiksel bir farklılık olup olmadığının tespiti amacıyla Paired Sample T testi analizi yapılmış, bulgular Tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 22. DG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarının Farkına İlişkin Paired Sample T-Testi Sonuçları

Testler	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p	d
Ön test	73.14	14.02				
Son test	92.52	9.03	20	-4.40	0.01*	0.49

* $p<0,05$

Tablo 25 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin SBDYMÖ ön ve son test puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($t_{(20)}=-4.40$, $p=.01$ $p<.05$). Deney grubu son test SBDYMÖ ortalamalarının ön teste göre artış gösterdiği tespit edilmiştir. Anlamlı bulunan fark Eta kare değerlerine göre yüksek etki düzeyindedir (Eta kare (η^2)= .49).

KG ve DG Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına Yönelik Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının SBDYMÖ ön ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bağımsız gruplar T testi kullanılmış, analiz sonucunda bulgular Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 23. DG ve KG Öğrencilerinin SBDYMÖ Ön ve Son Test Puanlarının Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Testler	Gruplar	n	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
SBDYMÖ Ön Test	Deney	21	73.14	14.02	-2.46	40	0.02*
	Kontrol	21	81.48	.69			
SBDYMÖ Son Test	Deney	21	92.52	9.03	4.13	40	0.01*
	Kontrol	21	82.86	5.82			
SBDYMÖ Fark	Deney	21	19.38	20.2	4.05	40	0.01*
	Kontrol	21	1.38	.75			

*p<0,05

Tablo 26'ya göre sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği ön test puanları deney ve kontrol gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir ($t=-2,46$; $p<0,05$). Ortalamalara bakıldığında kontrol grubundaki öğrencilerin SBDYMÖ ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 81.48$) deney grubu SBDYMÖ ön test puan ortalamasına ($\bar{x} = 73.14$) göre anlamlı biçimde yüksektir. Tespit edilen bu fark orta derece etki düzeyindedir (Eta kare (η^2)= .13).

Öğrencilerin SBDYMÖ son test puanları deney ve kontrol gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir ($t=4.13$; $p<.05$). Ortalamalara bakıldığında deney grubu SBDYMÖ son test değerleri ($\bar{X}=92.52$) kontrol grubu SBDYMÖ son test puan değerlerinden ($\bar{X}=82.86$) anlamlı biçimde yüksek olduğu görülmektedir. Anlamlı bulunan fark büyük bir etki düzeyindedir (Eta kare (η_2)= .29).

Deney ve kontrol grubu için SBDYMÖ fark puanları istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir ($t=4.05$; $p<.05$). Ölçüm ortalamalarına bakıldığında deney grubundaki öğrencilerin SBDYMÖ fark puan ortalaması ($\bar{X}=19.38$) kontrol grubundaki öğrencilerin SBDYMÖ fark puan ortalamasına ($\bar{X}=1.38$) göre anlamlı biçimde yüksektir. Anlamlı bulunan fark yüksek bir etki düzeyindedir (Eta kare (η_2)= .29).

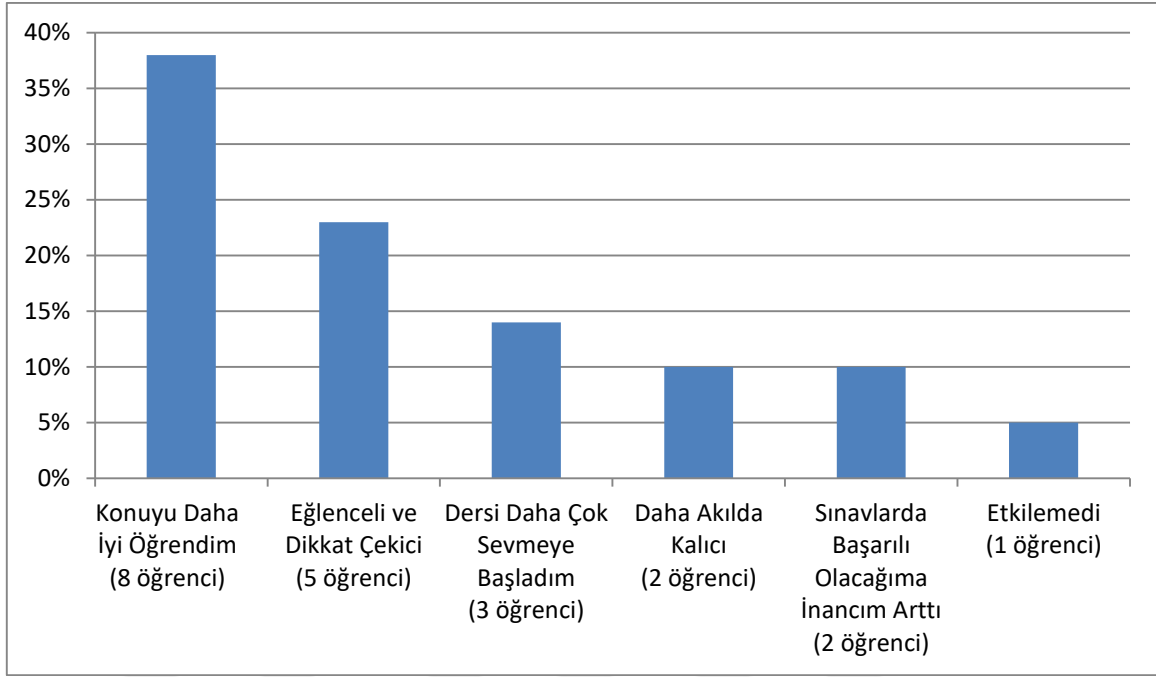
Dördüncü Araştırma Problemine İlişkin Bulgular

Deney grubu öğrencilerinin dijital öykü uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla öğrencilere iki soru sorulmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelenerek öğrencilerin verdikleri cevaplara yönelik bulgular Şekil 3'de sunulmuştur. Öğrencilerin görüşlerinden bazı alıntılara yer verilmiştir.

Öğrencilerin Dijital Öykülerle Yürütülen Ders Sürecine İlişkin Görüşleri

Öğrencilere dijital öykülerle işlenen derse ilişkin düşüncelerinin neler olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri Şekil 3'te verilmiştir.

Şekil 3. Deney Grubu öğrencilerinin Dijital Öykülerle İşlenen Derse İlişkin Düşünceleri

Şekil 3 incelendiğinde dijital öykülerle işlenen derse yönelik öğrencilerin görüşlerine bakıldığında, en çok belirtilen “Konuyu daha iyi öğrendim” değerlendirmesi olduğu görülmektedir. Bu konu ile ilgili Ö5. “Sosyal bilgiler dersini dijital öykülerle çok daha iyi öğreniyorum” Ö8. “Dijital öyküler konuyu daha iyi anlamamı sağladı” Ö2. ise “İyi ki de böyle işledik daha rahat öğrendim” ifadelerini kullanmıştır.

İkinci sırada ise öğrenciler “Eğlenceli ve dikkat çekici” ifadesi ile görüşlerini belirtmiştir. Bu konu ile ilgili Ö8. “Sevdim çünkü eğlenceli ve dikkat çekici” Ö20. “Karikatürler çok eğlenceliydi, dijital öyküleri hep dikkatlice izledim. Hem öğrendim hem keyif aldım” Ö7. “Dersi daha çok sevdim çünkü dijital öyküler de görüntü ve ses var bu sayede dikkatimi daha çok çekiyor. Eğlenerek öğrendiğim ders oldu” ifadelerini kullanmışlardır.

Üçüncü sırada ise “Dersi daha çok sevmeye başladım” ifadelerini kullanmışlardır. Buna yönelik Ö4. “Dersin dijital öykülerle işlenmesi çok güzel oldu, dersi daha çok sevmeye başladım” Ö17. ise “Bence diğer derslere göre daha eğlenceli ve dersi böyle çok sevdim” Ö12. “Önceden ders bu kadar eğlenceli değildi şimdi daha eğlenceli, dersi artık sevmeye başladım” ifadeleriyle görüşlerini belirtmişlerdir.

Dördüncü sırada “Daha akılda kalıcı” olduğunu belirtmişler. Ö16. “Hem ses hem de görüntüler olmasından dolayı dijital öyküler hep aklımda” Ö3. “Dijital öyküleri çok sevdim çünkü ilk izlediğimiz bütün videolar hala aklımda.”

Beşinci sırada ise öğrenciler sınavlarda daha başarılı olacağını belirtmiş bir öğrenci ise ders başarısını etkilemediğini belirtmiştir. Ö9. “Sosyal bilgiler dersini fazla sevmiyorum,

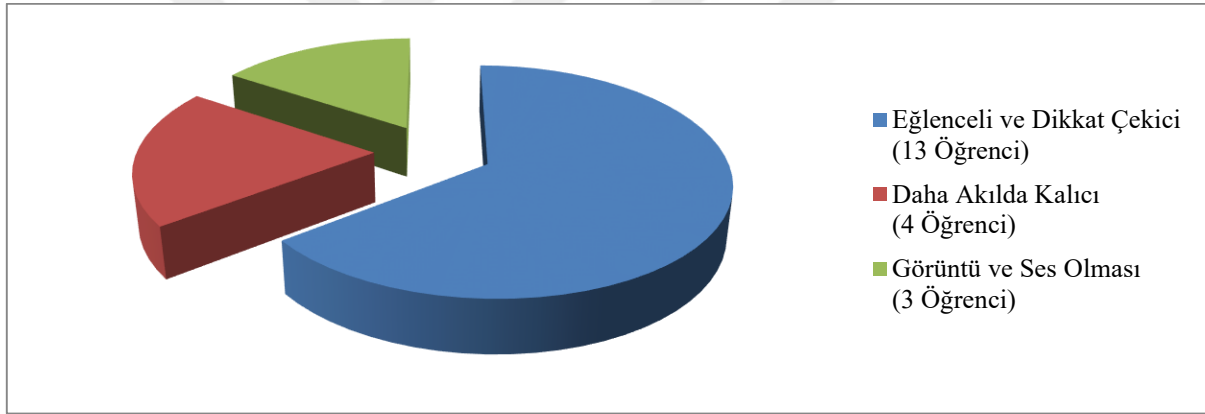
öyküler güzel ama yine bu derse çalışmak istemiyorum. Ben matematik seviyorum” diye düşüncelerini belirtmiştir.

Sosyal bilgiler “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanının dijital öyküler ile somutlaştırarak öğretimin yapıldığı araştırmada öğrenme daha da kolaylaşmıştır. Sekiz öğrenci görüşme formunda çeşitli düşünceler ile bu desteklemiştir. Öğrencilerden beşi dijital öykülerde ses, video ve müzik olmasından dolayı dersin daha eğlenceli olduğunu belirtmiş olup diğer öğrenciler de çeşitli görüşlerle dijital öykülerin olumlu yönde etkilediğinden bahsetmiş olup sadece bir öğrenci dijital öykülerin kendisini etkilemediğini belirtmiştir.

Öğrencilerin Dijital Öykülerin Konuların Öğrenilmesindeki Etkisine İlişkin Görüşleri

Öğrencilere “Dijital öykülerin konuları öğrenmedeki etkisi neler olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri Şekil 4’te verilmiştir.

Şekil 4. Deney Grubu Öğrencilerinin Dijital Öykülerin Konu Öğrenmedeki Etkisine İlişkin Görüşleri

Şekil 4’e göre öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde, 19 öğrenci daha kolay öğrendiğini, bir öğrenci kararsız kaldığını, bir öğrenci ise etkilenmediği görüşünü belirtmiştir. Ö3. “Dijital öyküler çok eğlenceli, severek izledim ders kitabındansa böyle daha rahat öğrendim.” Benzer bir ifade Ö19. “Öğretmenimiz keşke hep böyle anlatsa daha kolay öğrendim.” görüşünü belirtmiştir. Ö21. ise “Evet öğrenmemi kolaylaştırdı çünkü videolar ile görerek daha rahat öğrendim.” ifadesiyle görüşünü belirtirken Ö1. “Evet kolaylaştırdı daha önce hiç dijital öykü ile ders yapmamıştık. Farklı bir süreçti” ifadesiyle görüşünü ortaya koymuştur. Diğer öğrenciler de çeşitli düşünceler ile dijital öykülerin öğrenmelerini kolaylaştırdığını belirtmiştir. Kararsız olan bir öğrenci Ö6. “Ders böyle eğlenceliydi ama daha kolay mı öğrendim bilmiyorum” diye görüşünü belirtmiştir.

Dijital öykü destekli sosyal bilgiler öğretimi öğrencilerin ilgisinin çekmiş ve bu durum öğrenci görüşlerinde de ifade edilmiştir. Öğrencilerin büyük kısmı bu öğretim yönteminin eğlenceli ve dikkat çekici olduğunu belirtmiştir. Bu durumun oluşmasında dijital öykülerin

soyut olan öğrenme alanını somutlaştırdığı ve dijital öykülerde müzik, video ve görsellerin olması düşünülmektedir. Öğrencilerden üçü dijital öykülerle öğretimin daha akılda kalıcı olduğunu belirtmiştir. Dijital öykülerin birden fazla duyuya hitap etmesinden dolayı öğretimin akılda kalıcı olduğu düşünülmektedir. Öğrenci görüşleri de bunu desteklemektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın amacı, dijital öykülerle desteklenen sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin akademik başarı, kalıcılık ve motivasyona etkisinin incelenmesidir.

Dijital öyküler aracılığıyla yürütülen deney grubu ile herhangi bir müdahale yapılmayan kontrol grubunun akademik başarı testlerine ait verileri incelenmiştir. Araştırma öncesi uygulanan akademik başarı testi ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı testi ortalamaları birbirine çok yakın olup aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Grupların homojen olması uygulamaya eşit şartlarda katılımdan dolayı önemlidir.

Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, dijital öykülerle öğretim yapılan deney grubu ile mevcut program ile öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı testi puanları her iki grupta da anlamlı çıkmıştır fakat deney grubu lehine daha fazla anlamlı olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre, dijital öykülerle işlenen derslerde öğrencilerin akademik başarıları artmaktadır. Soyut kavramın fazla olduğu sosyal bilgiler dersini somut hale getiren dijital öykülerin derste kullanılması, öğretimi kolaylaştırmış, dersi daha anlaşılır ve kalıcı getirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Heinich vd. (1999) bireylerin doğrudan görme imkânlarının bulunmadığı farklı yer veya tanımlarda videoların rolüne dikkat çekerken; Daher ve Sleem (2021) ile Reisman ve Enumah (2020) Sosyal Bilgiler öğretiminde dijital öykülerin önemini vurgulamaktadır. Süreç sonunda yapılan görüşmelerde öğrencilerin ifadeleri; Ö8. *“Dijital öyküler konuyu daha iyi anlamamı sağladı”* Ö5. *“Sosyal bilgiler dersini dijital öykülerle çok daha iyi öğreniyorum”* Ö2. *“İyi ki de böyle işledik daha rahat öğrendim”* Ö6. *“Kitaptan ders işlemek sıkıcı videolu anlatım ile daha kolay öğrendim”* dijital öykülerin akademik başarıyı artırdığını desteklemektedir.

Sosyal Bilgiler dersinin dijital öykülerle işlenmesinin akademik başarıyı arttırdığı sonucu yapılan birçok çalışma ile benzer sonuçlar taşımaktadır (Aktaş & Yurt, 2017; Büyükcengiz, 2017; Figg & McCartney, 2010; Hung vd., 2012; Ünlü, 2018; Yıldırım, 2018; Yürük vd., 2019; Yang & Wu, 2012). Bu sonuçların oluşmasının dijital öykülerin konuyu somutlaştırması, çoklu duyu organlarına hitap etmesi, dersi eğlenceli hale getirerek öğrencileri dikkatini çekmesi gibi nedenlere bağlanabilir (Banaszewski, 2005; Barrett, 2006; Demirer, 2013; Dogan & Robin, 2009; Robin, 2006; Yüksel, 2011). Bu sonuçlardan yola çıkarak dijital

öykü materyalinin Sosyal Bilgiler dersi Etkin Vatandaşlık öğrenme alanında akademik başarıyı artırmada etkili bir materyal olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Araştırma sonucu ile benzer şekilde Şahin ve Çoban (2020) dijital öykülerin akademik başarıyı artırmada etkisinin olduğu sonucunu tespit etmiştir. Kahraman (2013), dijital öykülerin ders öğretimine olumlu katkıları olduğunu belirtmiştir. Göçen (2014) de dijital öykülerin öğrencilerin akademik başarısını arttırdığını çalışmasında ifade etmiştir. Ünal (2018) da dijital öykülerin başarıya etkisini incelenmiş olduğu araştırmada, sonuçlar deney grubu lehine daha anlamlı çıkmıştır.

Dijital öykülerle öğretim yapılan deney grubu öğrencilerinin kalıcılık testi ön test ve son test sonuçlarında anlamlı bir derecede artış olmuştur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kalıcılık testi ön test son test puanları karşılaştırıldığında puanlar arasında ki artış oranı deney grubu lehinedir. Süreç sonunda deney grubu öğrencileri ile yapılan görüşme Ö16. *“Hem ses hem de görüntünün olmasından dolayı dijital öyküler hep aklımda”*. Ö3. *“Dijital öyküleri çok sevdim çünkü ilk izlediğimiz bütün videolar hala aklımda.”* Ö21. *“Evet kolaylaştırdı çünkü videolar ile görerek daha rahat öğrendim ve hepsi hala aklımda”* Ö1. *“Dersi anlamamı kolaylaştırdı daha önce hiç dijital öykü ile ders yapmamıştık. İlk izlediğim videolar bile aklımda”* dijital öykülerin kalıcılığı artırdığını desteklemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre dijital öykü kullanımının yapıldığı deney grubu öğrencilerinde kalıcılık daha çok sağlanmıştır. Wang ve Zhan (2010) yaptıkları araştırmada, dijital öykü uygulaması yapılan öğrencilerin dersi daha kolay öğrendikleri ve daha geç unuttukları sonucuna ulaşmıştır. Burmak (2004) da yaptığı araştırmada, dijital öykü uygulamasının öğrencilerin öğrendiklerini sonraki yıllarda hatırlamasında kolaylık sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Aktaş ve Yurt (2017) yılında yapmış oldukları araştırmada, dijital öykülerin kalıcılık üzerinde olumlu etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gömleksiz ve Pullu'nun (2018) da yapmış oldukları araştırma kalıcılık bakımından bu araştırmanın sonucunu desteklemektedir. Kahraman (2013) dijital öykü çalışmalarının kalıcılık testi sonuçlarının deney grubu lehine daha pozitif olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma öncesi uygulanan sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği (SBDYMÖ) ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin SBDYMÖ ortalamaları birbirine çok yakın olup aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Grupların homojen olması uygulamaya eşit şartlarda katılımdan dolayı önemlidir.

Araştırmadan ulaşılan bulgulara göre, dijital öykülerle ders işlenen deney grubu öğrencilerinin SBDYMÖ ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir derecede artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut programa bağlı kalınarak ders işlenen kontrol grubunun

SBDYMÖ ön test ve son test puanları arasında anlamlı derecede bir fark bulunmamıştır. Süreç sonunda yapılan görüşmelerde öğrencilerin ifadeleri de; Ö7. *“Dersi daha çok sevdim çünkü dijital öyküler de görüntü ve ses var bu sayede dikkatimi daha çok çekiyor. Eğlenerek öğrendiğim ders oldu”* Ö8. *“Ders kitapları sıkıcı dijital öykülerle diğer derslerde işlenmeli, çok keyif aldım eğlenerek öğrendim”* Ö4. *“Dijital öyküleri sevdim hatta sosyal bilgiler dersini bu sayede öğrendim ”* Ö3. *“Dijital öyküler ile hem daha kolay öğrendim hem dersi sevmeye başladım bu yüzden diğer dersler de dijital öykülerle işlenmeli”* dijital öykülerin motivasyonu artırdığına yönelik nicel bulguları destekler niteliktedir. Dijital öykülerin konuyu somutlaştırması, dikkat ve ilgi çekici olması, ses ve görüntü olmasından dolayı öğrenciler dersi daha çok sevmişler.

Araştırma sonucunda; sosyal bilgiler dersinin dijital öykülerle işlenmesinin öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarını artırdığı sonucuna ulaşabiliriz. Bu sonuçların oluşmasının dijital öykülerin öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekmesi, dersi eğlenceli hale getirmesi ve öğrenmeyi kolaylaştırması sonucu derse yönelik motivasyonlarını artırmıştır. Çalışmanın sonuçları alanyazında dijital öykülerin öğrencilerin motivasyonlarını artırmasına yönelik ulaşılan sonuçlar ile paralellik göstermektedir. (Demirer, 2013; Doğan & Robin, 2008; Kahraman, 2013; Yüksel, 2011). Yapılmış olan araştırmalarda dijital öykünün eğitim öğretimde kullanımı, öğrenci motivasyonunu artırmaktadır. Ohler (2008) de yeni neslin teknoloji ile bütünleşmiş olmasından dolayı eğitimde dijital öykünün kullanılması ile beraber yeni nesil öğrenciler arasında bağ kurulacaktır. Bu sebeple de öğrencilerin derse motivasyonlarını olumlu yönde etkileyeceğini belirtmiştir. Miller (2009) de dijital öykülerin öğrenci motivasyonunu arttıran mükemmel bir strateji olduğunu belirtmiştir. Fakat Özerbaş ve Öztürk’ün (2017) yapmış olduğu araştırmada dijital öykülerin öğrencilerin akademik başarıları ve kalıcılıkları üzerinde olumlu etkisinin olduğu ama motivasyonları üzerinde etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Sonuç

Araştırmada, dijital öykülerin öğrencilerin akademik başarılarına, sosyal bilgiler ders motivasyonlarına ve kalıcılığa etkisi araştırılmıştır. Çalışma sonucundan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

- Dijital öykülerle yürütülen sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde deney grubu lehine daha anlamlı bir etkisi vardır.
- Dijital öykülerle yürütülen sosyal bilgiler dersi öğrenmelerin kalıcılığını üzerinde daha etkilidir.

- Dijital öykülerle yürütülen sosyal bilgiler dersine yönelik öğrencilerin motivasyonları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.
- Öğrencilerin dijital uygulamaya yönelik görüşleri nicel bulgulardan elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara bağlı olarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Bu çalışma “*Etkin Vatandaşlık*” öğrenme alanında uygulanmış ve öğrencilerin akademik başarısını, derse olan motivasyonlarını ve kalıcılıklarını arttırdığı görülmüştür. Farklı öğrenme alanlarında benzer çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışma ile sadece akademik başarı, kalıcılık ve motivasyona etkisi incelenmiştir. Bilgi okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı gibi 21. yy becerilerine etkisinin incelendiği araştırmalar da yapılabilir.
- Bu çalışma 4. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Farklı sınıf düzeylerinde çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Abiola, L. L. (2014). The effect of digital storytelling on kindergarten pupils' achievement in moral instruction in basic schools in Oyo State. *IOSR Journal of Research & Method in Education*, 4(5), 26-34. <https://doi.org/10.21071/edmetic.v6i2.6934>
- Akengin, H., Sağlam, D., & Dilek, A. (2002). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi ile ilgili görüşleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16, 1-12.
- Akgül, G. (2018). *Fen ve teknoloji dersinde dijital öyküleme sürecinde yaratıcı drama kullanımının başarı, tutum ve bilimsel yaratıcılığa etkisi*. (Tez No: 535537) [Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Akpınar, E., Aktamış, H., & Ergin, O. (2005). Fen bilgisi dersinde eğitim teknolojisi kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(1), 93-100.
- Aktan, C. C., & Şen, H. (2001). Ekonomik kriz: Nedenler ve çözüm önerileri. *Yeni Türkiye Dergisi*, 2(42), 1.
- Aktaş, E., & Yurt, S. U. (2017). Effects of digital story on academic achievement, learning motivation and retention among university students. *International Journal of Higher Education*, 6(1), 180-196. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v6n1p180>
- Anderson, P. (2007) What is Web 2.0? Ideas, technologies and implications for education, Bristol: JISC Technology and Standards Watch. Retrieved from <http://www.jisc.ac.uk/media/documents/techwatch/tsw0701b.pdf>
- Armstrong, S. (2003). The power of storytelling in education. *Snapshots*, 11-20.
- Bacanlı, H. (2002). *Gelişim ve Öğrenme*. Nobel.
- Baki, Y. (2015). *Dijital öykülerin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma sürecine etkisi*. (Tez No:389155) [Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Balaman, F. (2015). Dijital öyküleme yönteminin öğrencilerin toplumsal değer yargılarına etkisi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 4(8), 159-168.
- Banasweski, T. M. (2005). *Digital storytelling: supporting digital literacy in grades 4-12*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Georgia Institute of Technology.
- Barrett, H. C. (2006). Researching and evaluating digital storytelling as a deep learningtool. Retrieved from http://electronicportfolios.org/portfolios/SIT_EStorytelling2006.pdf
- Başdaş, F., & Vural, R. A. (2017). Drama temelli dijital hikâye anlatıcılığı programının 6 yaş çocuklarının bazı sosyal becerilerinin gelişimine etkisi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 1-30.
- Bennett, S., Maton, K., & Kervin, L. (2008). The 'digitalnatives' debate: A criticalreview of the evidence. *British Journal of Educational Technology*, 39(5), 775- 786.
- Bilgili, A. S. (2010). Sosyal bilgilerin temelleri. Pegem Yayıncılık.
- Burmark, L. (2004). Visual presentations that prompt, flash & transform here are some great ways to have more visually interesting classsessions. *Media andmethods*, 40, 4- 5.

- Büyükcengiz, M. (2017). *Dijital öyküleme metodunun ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersi akademik başarı, bilimsel süreç becerileri ve derse yönelik tutumlarına etkisi*. (Tez No: 471776) [Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Deneyisel desenler öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analizi*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (23.Baskı) Pegem Akademi.
- Bodur, E. (2019). *Öğretmenlerin teknoloji entegrasyonu öz-yeterlikleri ile etkileşimli tahtaya yönelik tutumları arasındaki ilişki*. (Tez No: 535537) [Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Campbell, T. A. (2012). Digital storytelling in an elementary classroom: going beyond entertainment. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69, 385-393.
- Can, A. (2017). *SPPS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (5. Baskı). Pegem Akademi.
- Ciğerci, F. M. (2015). *İlkokul dördüncü sınıf türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması* (Tez No. 415878) [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. (M. Sözbilir, Çev. Ed.). Pegem Akademi. (Çalışmanın orijinali 2014'te yayımlanmıştır)
- Çakır, R., Solak, E., & Tan, S. S. (2016). Artırılmış gerçeklik teknolojisi ile İngilizce kelime öğretiminin öğrenci performansına etkisi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1).
- Çiçek, M. (2018). *Dijital hikâyeleme yöntemini kullanmanın altıncı sınıf fen bilimleri dersindeki etkisinin incelenmesi: bir karma yöntem araştırması*. (Tez No. 507290) [Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Daher, W., & Sleem, H. (2021). Middle school students' learning of social studies in the video and 360-degree videos contexts. *IEEEAccess*, 9, 78774-78783.
- Demir, T. (2019). *Dijital öykülerin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin motivasyon, tutum ve başarılarına etkisi* (Tez No. 630058) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demirer, V. (2013). *İlköğretimde e-öyküleme kullanımı ve etkileri*. (Tez No: 328704) [Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demirkaya, H. (2008). Sosyal bilgilerde düşünme ve soru sorma becerileri, B. Tay, & A. Öcal (Edt.), *Özel öğretim yöntemleriyle Sosyal Bilgiler öğretimi içinde* (1. Baskı, ss. 390 424). Pegem Yayıncılık.
- Diem, R. A. (2000). Can it make a difference? Technology and the social studies. *Theory & Research in Social Education*, 28(4), 493-501.
- Doğan, B. & Robin, B. (2008). Implementation of digital storytelling in the classroom by teachers trained in a digital storytelling workshop. *In Society for Information Technology ve Teacher Education International Conference*, 1, 902-907.
- Doğan, S., & Koçak, E. (2020). Eba sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 110-124.
- Dreon, O., Kerper, R. M., & Landis, J. (2011). Digital storytelling: A tool for teaching and learning in the YouTube generation. *Middle School Journal*, 42(5), 4-9.

- Durak, Y., H. (2018). Programlamayı öğretmek için kullanılan dijital hikâye tasarım etkinlikleri, programlama kavramlarının öğrenilmesi, öz yeterliliğin programlanması ve öğrenci deneyimlerinin katılımı ve analizi üzerinde kullanılır. *Bilgisayar Destekli Öğrenme Dergisi*, 34 (6), 740-752.
- Ersoy, H., Duman, E. & Öncü, S. (2016). Artırılmış gerçeklik ile motivasyon ve başarı: deneysel bir çalışma. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 5(1).
- Eymen, U. (2007). *Veri analiz yöntemleri*. İstatistik Merkezi.
- Fırat, M., Kabakçı Yurdakul, I., & Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi- Journal of Qualitative Research in Education*, 2(1), 65-86.
- Figg, C., & McCartney, R. (2010). Impacting academic achievement with student learners teaching digital storytelling to others: The ATTTCSE digital video project. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 10(1), 38-79.
- George, D., & Mallery, P. (2010). SPSS for windows step by step. A simple study guide and reference (10. Baskı). *GEN, Boston, MA: Pearson Education, Inc*, 10.
- Girls, F. (2005). Potential Applications of digital story telling in education. In *3rd twente student conference on IT* (7). University of Twente, Faculty of Electrical Engineering, Mathematics and Computer Science Enschede.
- Göçen, G. (2014). *Dijital öyküleme yönteminin öğrencilerin akademik başarı ile öğrenme ve ders çalışma stratejilerine etkisi*. (Tez No: 387198) [Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı koçman Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Göçen Kabaran, G., & Aldan Karademir, Ç. (2017). Öğretmen adaylarının dijital öyküleme deneyimleri: Bir eylem araştırması. *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish Or Turkic*, 12(6), 369-386.
- Gömleksiz, M. N., & Kan, A. Ü. (2012). Eğitimde duyuşsal boyut ve duyuşsal öğrenme. *Turkish Studies: International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish Or Turkic*, 7(1), 1159-1177.
- Haşlaman, T. (2017). Özdüzenleyici öğrenmenin desteklenmesi: Bir dijital öyküleme uygulaması. *İlköğretim Online*, 16(4), 1407-1424.
- Heafner, T. (2004). Using technology to motivate students to learn social studies. *contemporary issues in technology and teacher education*, 4(1), 42-53.
- Heinich, R., Molenda, M., Russell, J.D., & Smaldino, S. E. (1999). *Instructional media and technologies for learning*. Merrill Prentice Hall.
- Hung, C. M., Hwang, G. J. & Huang, I. (2012). A project-based digital storytelling approach for improving students' learning motivation, problem-solving competence and learning achievement. *Journal of Educational Technology & Society*, 15(4), 368- 379. <https://www.jstor.org/stable/10.2307/jeductechsoci.15.4.368>
- Hoge, J. Nickell, P., & Zhao, Y. (2002). What elemantay students say about social studies. In *annual meeting of the National Council for Social Studies, Phoenix, AZ, Novermber* (Vol.23).
- İdin, Ş. (2019). The metaphors of turkish, bulgarian and romanian students on STEM disciplines. *International Journal of Curriculum and Instruction* 11(2). 147–162.
- İlhan, A. Ç. (2004). 21. yüzyılda öğretmen yeterlikleri. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 58, 40-45

- Jakes, D.S. & Brennan, J. (2005). Capturing stories,capturing lives: An Introduction to digital storytelling. Retrieved from <http://bookstread.com/etp/earke.pdf>.
- Kabaran, G. G., & Karademir, Ç. A. (2017). Digital storytelling experiences of pre-service teachers: An action research. *Online Submission*, 12(6), 369-386.
- Kahraman, Ö. (2013). *Dijital hikâyecilik metoduyla hazırlanan öğretim materyallerinin öğrenme döngüsü giriş aşamasında kullanılmasının fizik dersi başarısı ve motivasyonu düzeyine etkisi*. (Tez No: 352043) [Doktora Tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kajder, S., & Swenson, J. (2004). Digital images in the language arts classroom. *International Society for Technology in Education*, 31(8), 18-46.
- Karakoyun, F. (2014). *Çevrimiçi ortamda oluşturulan dijital öyküleme etkinliklerine ilişkin öğretmen adayları ve ilköğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi*. (Tez No: 361705) [Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karaoğlu, A. (2016). Okul öncesi eğitimde dijital hikâye anlatımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Türkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1),175-205.
- Karataş, B. (2019). *Dijital öykü kullanımının Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi* (Tez No. 599367) [Yüksek lisans tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya, B. (2008). Sosyal bilgiler dersinde teknoloji kullanımı. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 189-205.
- Kaya, M. (2018). *Argümantasyon yaklaşımının öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi*. (Tez No: 514775) [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya, O. (2014). Yabancı dil öğretiminde (Almanca) dijital hikâye anlatım yönteminin araştırılması: Lise öğrencileriyle eylem araştırması. *Dil Dergisi*, 168(1), 5-20
- Kilmen, S. (2015). *Eğitim Araştırmaları için SPSS Uygulamalı İstatistik*. Edge
- Koltuk, N., & Kocakaya, S. (2015). 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öyküler: Ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 354-363.
- Kuradayıoğlu, M., & Bal, M. (2014). Anadili eğitiminde dijital hikâye anlatımlarının kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 74-95.
- Lambert, J. (2013). *Digital storytelling: Capturing lives, creating community*. Routledge
- Lascia, J.D. (2010). Digital storytelling: A tutorial in 10 easy steps. Retrieved from <http://techsoup.org/learningcenter/training/archives/page10096cfm>.
- Marshall, J. A., & Dorward, J. T (2000). Inquiry experiences as a lecture supplement for preservice elementary teachers and general education students. *American Journal of Physics* 68(7), 27-36. *Technology*, 39(2), 46-50.
- Martin, B. L., & Briggs, L. J. (1986). *The affective and cognitive domains: Integration for instruction and research*. Educational Technology.
- Meadows, D. (2008). Photobus: An adventure in document ary photography. Retrieved from http://www.photobus.co.uk/index.php?id=6&gallery=the_bus.flv
- Mellon, C. A. (1999). Digital storytelling: Effective learning through the internet. *Education Technology*, 39(2), 46-50.

- Meral, E. (2018). *Argümantasyon tabanlı bilim öğrenme yaklaşımının öğrencilerin akademik başarılarına eleştirel düşünme eğilimlerine ve argüman oluşturma becerilerine etkisi*. (Tez No: 524362) [Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Muller, D. A., Eklund, J., N Sharma., & M. D. (2006). The future of multimedia learning: Essential issues for research. Retrieved from <http://www.aare.edu.au/05pap/mul05178.pdf>
- Ohler, J. (2008). Digital Storytelling in the classroom. New media pathways to literacy, learning, and creativity. *Journal of Media Literacy Education*, 3(2), 8.
- Özen, Y., & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren örneklem sorunu. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 394-422.
- Özerbaş, M. A., & Öztürk, Y. (2017). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık üzerine etkisi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(2), 102-110.
- Öztürk, C. (2012). Sosyal bilgiler: Toplumsal yaşama disiplinlerarası bir bakış. C. Öztürk (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi: Demokratik vatandaşlık eğitimi içinde* (3. Baskı, ss. 2-33). Pegem Akademi.
- Öztürk, C., & Baysal, N. (1999). İlköğretim 4 –5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 11-20
- Pala, F. (2020). *Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme destekli grup çalışmasının akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi*. (Tez No. 655483) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Pellegrino, K., Conway, C. M., & Russell, J. A. (2015). Assessment in performance-based secondary music classes. *Music Educators Journal*, 102(1), 48-55.
- Price, D. M., Strodman, L., Brough, E., Lonn, S., & Luo, A. (2015). Digital storytelling: An innovative technological approach to nursing education. *Nurse educator*, 40(2), 66- 70.
- Punch, K. F. (2005). Sosyal araştırmalara giriş (D. Bayrak, H. B. Arslan & Z. Akyüz, çev, ed.). Siyasal. (Çalışmanın orijinali 1998’ de yayımlanmıştır.)
- Reisman, A., & Enumah, L. (2020). Using video to highlight curriculum-embedded opportunities for student discourse. *Journal of Teacher Education*, 71(5), 551-567.
- Robin, B. (2006). The education aluses of digital storytelling. Retrieved From <https://digitalliteracyintheclassroom.pbworks.com/f/Educ-UsesDS.pdf>
- Robin, B. (2008). Digital Storytelling: A powerful technology tools fort he 21st century classroom. *The College of Education and Human Ecology, The Ohio State University*, 47(3), 220-228.
- Rosen, D., & Nelson, C. (2008). Web 2.0: A new generation of learners and education. *Computers in the Schools*, 25(3), 211-225.
- Sadik, A. (2008). Digital Storytelling: A meaning ful technology-integrated approach for engaged student learning. *Educational Technology Research and Development*, 56, 487-506.
- Sarıtepeci, M. (2012). İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde harmanlanmış öğrenme ortamlarının öğrencilerin derse katılımına, akademik başarısına, derse karşı tutumuna ve motivasyonuna etkisi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Seker, B. S. (2016). An Evaluation of digital stories created for social studies teaching. *Journal of Education and Practice*, 7(29), 18-29.

- Selanik-Ay, T. (2020). Sosyal bilgiler öğretiminde dijital öyküleme ile efsanelerden yararlanma: Nitel bir araştırma. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(4), 1623-1638. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.58249-613142>
- Slavin, R. E. (2017). *Eğitim psikolojisi: Kuram ve uygulama*(G. Yüksel, Çev. Ed.). Anı. (Çalışmanın orijinali 2012'de yayımlanmıştır.)
- Sunal, C. S. & Haas, M. E. (2005). Social studies for the elementary and middle grades. *United States Of America: Pearson Education*
- Sütcü, Ö. Y. (2013). Ortak bir dünya deneyimi: Hikâye anlatıcısı. *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar*, 6(2), 76-92.
- Şen, Ü. (2007). *Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler öğretimi üzerine bir araştırma*. (Tez No: 207088) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şimşek, A. (2004). İlköğretim okulu sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde hikâye anlatım yönteminin etkililiği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 495-509.
- Tabak, G. (2017). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital öykü kullanımı*. (483106) [Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Turan, T., & Şeker, B. S. (2018). The effect of digital Stories on fifth-Grade students motivation. *Journal Of Education and Future*, (13), 65-78.
- Turgut M.F., & Baykul Y. (2015). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (7. Baskı)*. Pegem Akademi.
- Tunç, Ö. A., & Karadağ, E. (2013). Post moderninden oluşturmacılığa dijital öyküleme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 310-315.
- Tour, E., Gindidis, M. & Newton, A. (2019). Learning digital literacies through experiential digital storytelling in an EAL context: an exploratory study. *Innovation in Language Learning and Teaching*, 1-16.
- Toki, E. I., & Pange, J. (2014). The use of ICT in preschool education in Greece and China: A comparative study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 112, 1167-1176.
- Ulum, E. (2017). *Yedinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri konularında dijital öykü hazırlama deneyimleri*. (Tez No. 473551) [Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Ünal, F., & Er, H. (2017). Öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersinde öğretimi zor olan soyut kavramlara ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 6-24.
- Ünlü, B. (2018). *Dijital öykülerle desteklenmiş sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin başarısı, kontrol odağı ve eleştirel düşünme becerileri üzerindeki etkisi*. (520061) [Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi].Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Wang, S. & Zhan, H., (2010). Enhancing teaching and learning with digital storytelling. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 6(2), 76-87.
- Yamaç, A., & Ulusoy, M. (2017). The effect of digital story telling in improving the thirdgraders' writing skills. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 9(1), 59-86.
- Yang, Y.T.C., & Wu, W.C.I. (2012). Digital storytelling for enhancing student academic achievement, critical thinking, and learning motivation: A year-long experimental

- Yesiltas, E. (2016). An analysis of social studies teachers' perception levels regarding web pedagogical content knowledge. *International EducationStudies*, 9(4), 108-123.
- Yıldırım, Y. S. (2018). *Eğitimde interaktif infografik kullanımının öğrenci başarı, tutum ve motivasyonuna etkisi*. (Tez No. 490158) [Yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yılmaz, M. (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirmede teknoloji eğitimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 155-167.
- Yiğit, E.O. (2020). Digital storytelling experiences of social studies pre-service teachers. *International Journal of Technology in Education*, 3(2), 70-81.
- Yüksel, P. (2011). *Okul öncesi eğitiminde dijital öykü anlatımının kullanılması: Bir olgubilim çalışması*. (Tez No: 305105) [Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yürük, S. (2015). *Dijital öykülemeye dayalı değerler eğitiminin öğrencilerin değer kazanımı ve tutumlarına etkisi*. (Tez No: 423425) [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yürük, S.E. & Atıcı, B. (2016). The value of digital story-based educational materials is an influence on students' appreciation. *Trakya University Education Faculty Magazine*, 7(1): 56-74.
- Yoon, T. (2013). Are you digitized ? Ways to provide motivation for ells using digital storytelling. *International Journal of ResearchStudies in Educational Technology*, 2(1), 25-34.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (11. Baskı). Seçkin.
- Yılmaz, M. (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirmede teknoloji eğitimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 155-167.
- Yesiltas, E. (2016). An analysis of social studies teachers' perception levels regarding web pedagogical content knowledge. *International EducationStudies*, 9(4), 108-123.

EKLER

EK-1. Akademik Başarı Testi

4. Sınıf Sosyal Bilgiler Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı Akademik Başarı Testi

1. Mustafa Kemal Atatürk'e göre özgürlüğe kavuşabilmenin yolu bağımsızlıktan geçiyordu. Türk Milleti bağımsızlığını kazanmanın yanında yönetme yetkisi anlamına gelen egemenlik hakkına da sahip olmalıydı. Bu nedenle Mustafa Kemal Atatürk, Samsun'a çıktığı andan itibaren bir yandan ülkeyi kurtarmaya, diğer yandan millî egemenliği gerçekleştirmeye çalıştı. O, bu yoldaki en önemli adımını 23 Nisan 1920'de Ankara'da Büyük Millet Meclisini (BMM) açarak attı.

Metne göre BMM'nin açılmasıyla hangi kavram önem kazanmıştır?

- A) Ulusal egemenlik
- B) Devletçilik
- C) Padişahlık
- D) Bireysellik

2. Irk, dil, din, cinsiyet ayrımı yapılmaksızın her çocuk dinlenme, boş zamanlarını değerlendirme, oynama ve yaşına uygun faaliyetlerde bulunma, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkına sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi bu haklarından yararlanmaya örnek değildir?

- A) Sağlık hizmetinden faydalanmak
- B) Okulun folklor ekibine katılmak
- C) Bağlama kursuna gitmek
- D) Tiyatro izlemeye gitmek

3. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre çocuklar; dili, dini, rengi, cinsiyeti veya soyu nedeniyle ayrımcılığa uğramamalıdır. Çocuklar her türlü ayrımcılıktan korunmalıdır.

Verilen bilgiye göre Çocuk Hakları Sözleşmesi ile koruma altına alınan hak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sağlık
- B) Yaşama
- C) Eşitlik
- D) Barınma

4. Okulundaki sosyal topluluklara üye olmak isteyen Zeynep, ablasına bu toplulukların ileriki yaşamında kendisine nasıl bir fayda sağlayacağını bilmediğini söylemiştir. Ablası da ona okuldaki sosyal toplulukların faydalarını anlatmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Zeynep'in ablasının anlattıklarından biri olamaz?

- A) Topluluk içindeki işleri yardımlaşmadan yapabilmeyi sağlar.
- B) Planlı ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırır.
- C) Sorumlulukları yerine getirme bilinci oluşturur.
- D) Kendini daha doğru ifade edebilme kaktı sağlar.

5. Tüm insanlar gibi yaşamak biz çocukların en temel hakkıdır. Savaştan ve şiddetten uzak, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşayabilmemiz için haklarımız "Çocuk Hakları Sözleşmesi" ile koruma altına alınmıştır. Sözleşmeyi imzalayan devletler ise bu haklarımızı korumakla yükümlüdür.

Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Çocuklar sadece yaşama hakkına sahiptir.
- B) Gelişmiş ülkelerdeki çocukların daha fazla hakkı vardır.
- C) Çocukların haklarını kullanmaları engellenebilir.
- D) Devletlerin önemli bir görevi de çocuk haklarını korumaktır.

6. Öykü ve arkadaşları okullarında çevre topluluğu kurmak istemektedirler. Topluluğun neler yapabileceği ve amaçlarının neler olacağı ile ilgili konuşmak üzere bir toplantı düzenlerler. Toplantıda aşağıdaki öneriler ortaya atılır.

Hangi öğrencinin önerisi çevre topluluğunun gerçekleştirilebileceği etkinlikler arasında yer almaz?

- A) Ahmet
- B) Seda
- C) Zehra
- D) Sezgin

7. Batu, su kaynaklarının korunmasına yönelik bir projeye destek vermek için afişler hazırlayıp arkadaşlarıyla paylaşmıştır.

Batu bu çalışmasıyla aşağıdaki kazanımlardan hangisini elde etmiştir?

- A) Batu'nun doğa bilinci gelişmiştir.
- B) Batu'nun ders notları yükselmiştir.
- C) Bireysel çalışmayı öğrenmiştir.
- D) Doğa sporlarına ilgisi artmıştır.

10.

Görselde verilen etkinliklere katılan öğrenciler için;

- I. Arkadaşlık ilişkileri gelişir.
- II. Başarma ve kabul görme duygularını tadarlar.
- III. Kendilerine güvenleri artar.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. Sefer öğretmen öğrencilerine aşağıdaki soruyu sormuştur:

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi soruya yanlış cevap vermiştir?

- A) Bilime ve akla önem vermeliyiz.
- B) Millî birlik ve beraberliğimizi sağlamalıyız.
- C) Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirmeliyiz.
- D) Kendimizin ve ailemizin çıkarlarını her şeyin üstünde tutmalıyız.

9. Aşağıdakilerden hangisi sosyal yardımlaşma amacı ile kurulmuştur?

- A) Postane
- B) Hastane
- C) Lise
- D) Aşevi

11. Melike: Bu yıl okulda birçok faaliyete katıldım. Okul meclisi seçimlerinde oyumu kullandım. Okulumuz için düzenlenen kermeste gönüllü olarak görev aldım. Okulda kurduğumuz “Atma-Dönüştür Topluluğu” ile atık pilleri ve elektronik eşyaları toplayarak ilgili kurumlara teslim edilmesini sağladık.

Yukarıda anlatılanlardan hareketle Melike ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Doğal çevrenin korunması için sorumluluk üstlenmiştir.
- B) Okulda yapılan bütün faaliyetlere katılmıştır.
- C) Demokratik hayatın gereklerini öğrenmiştir.
- D) Dostluk ve dayanışma duyguları gelişmiştir

12. İstiklal Marşı'mız ile ilgili verilen dizelerden hangisi milletimizin bağımsızlığa verdiği önemi doğrudan vurgular?

- A) Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
- B) Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
- C) Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
- D) Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?

13. Sorumluluk, kişinin kendi davranışlarının sonuçlarını kabullenmesidir. Günlük hayatta, evde, okulda, sokakta veya trafikte yerine getirmemiz gereken sorumluluklarımız vardır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir sorumluluğa yer verilmiştir?

- A) Eylül'ün kantinde sırasını beklemesi
- B) Erhan'ın derste söz hakkı alarak konuşması
- C) Gözde'nin yemekten sonra ailesine yardım etmesi
- D) Kazım'ın ders araç gereçlerini dikkatli kullanması

14. 4. sınıf öğrencisi olan Nazan, okuldan eve dönüp ödevlerini yaptıktan sonra kardeşiyle satranç oynamıştır. Ayrıca, ailesine okulda kurulacak olan eğitsel ve sosyal gruplardan hangisinde yer almak istediğini söylemiştir.

Metne göre Nazan, aşağıdaki haklarından hangisini kullanmamıştır?

- A) Eğitim
- B) Sağlık
- C) Oyun
- D) Düşünceyi açıklama

15. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin bazı maddeleri:

- Her çocuk, eğitim hakkına sahiptir.
- Her çocuk, yaşama hakkına sahiptir.
- Her çocuk; sağlık, bakım ve eğitim imkânlarından yararlanma hakkına sahiptir.
- Her çocuk; isteklerini ve düşüncelerini seçtiği bir yolla özgürce açıklama hakkına sahiptir.
- Her çocuk; dinlenme, boş zaman değerlendirme, oyun oynama, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma hakkına sahiptir.

Verilen maddelerde geçen “her çocuk” ifadesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çocuk haklarından yararlanmada ayırım yapılmamıştır.
- B) Sağlık hizmetlerinden yararlanmak sadece çocuklara özgü bir haktır.
- C) Dünyadaki bütün çocuklar eğitim hakkından yararlanmaktadır.
- D) Bütün ülkelerde çocuklar yaşlarına uygun bir hayat yaşamaktadır.

16. 1. Verdiği sözleri tutmak

2. Çevreyi temiz tutmak

3 Evde yemek yapmak

4 Okul ve sınıf kurallarına uymak

5 Çalışıp, para kazanmak

Yukarıda verilen sorumluluklardan hangileri 10 yaşındaki bir çocuğun sorumlulukları olamaz?

- A) 1,3
- B) 3,5
- C) 3,4
- D) 2,3,4

17. Okullar, öğrencilerin sosyalleşmesinde önemli bir rol oynar. Öğrenciler okullarda ilgi, istek ve yeteneklerine uygun eğitsel ve sosyal etkinliklere katılırlar.

Aşağıdakilerden hangisi eğitsel ve sosyal etkinliklerin öğrencilere kattığı faydalardan biri değildir?

- A) Rekabet etme isteğini artırır.
- B) Birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır.
- C) Yardımlaşma ve dayanışma duygularını aşılar.
- D) Sorunlara çözüm üretebilme becerisi kazandırır.

18

Aşağıdaki tabloda eğitsel ve sosyal etkinliklerle ilgili çeşitli ifadeler verilmiştir.

Yeni arkadaşlıklar kurunuz.	Sorumluluk almaktan kaçınız.
Grup çalışmalarına katılınız.	Özgüvenimiz artar.

Verilen tablodan eğitsel ve sosyal etkinliklerle ilgili yanlış bilgi içeren ifadeler çıkarılırsa tablonun son görünümü hangisi gibi olur?

- A)

Yeni arkadaşlıklar kurunuz.	Sorumluluk almaktan kaçınız.
Grup çalışmalarına katılınız.	
- B)

Grup çalışmalarına katılınız.	Özgüvenimiz artar.
- C)

Yeni arkadaşlıklar kurunuz.	
Grup çalışmalarına katılınız.	Özgüvenimiz artar.
- D)

	Sorumluluk almaktan kaçınız.
	Özgüvenimiz artar.

19. Bireyler, kurum veya gruplarda çeşitli roller üstlenirler. Aynı zamanda rollerine uygun davranış sergilerler. Bireylerin sergiledikleri davranışların sonuçlarını üstlenmelerine sorumluluk denir.

Sorumluluklarımızla ilgili verilen aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bireylerin aileye, topluma ve devlete karşı sorumlulukları bulunur.
- B) Toplum içinde üstlendiğimiz roller sorumluluklarımızı belirler.
- C) Herkesin sorumluluklarını yerine getirmesi, sorunların çözümüne katkı sağlar.
- D) Bireysel sorumluluklarımızı ailemizin üstlenmesini beklemek doğrudur

20. **Çocuk haklarının korunması ile ilgili, ülkemizdeki çalışmaları yürütmekte olan kurum aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- B) T.C. Sağlık Bakanlığı
- C) UNESCO
- D) TBMM

EK-2. Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği

Sosyal Bilgiler Dersi Motivasyon Ölçeği

Sevgili Öğrenci,

Bu form, sizlerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin motivasyonunuzu ölçmek için geliştirilmiştir. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra, cümleye ne derecede katıldığınızı belirtmek için size en uygun olan seçeneği **çarpı işareti (X)** koyarak işaretleyiniz. Lütfen her maddeyi işaretlemeye özen gösteriniz.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Sosyal Bilgiler dersinde sorulan soruları herkesten önce cevaplamak isterim.					
2. Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili merak ettiklerimi öğrenmek için araştırma yaparım.					
3. Sosyal Bilgiler dersinde aktif bir öğrenci olmak istemem.*					
4. Sosyal Bilgiler dersindeki etkinliklere gönüllü olarak katılırım.					
5. Sosyal Bilgiler konularıyla ilgili fikir sahibi olmak için gayret göstermem.*					
6. Sosyal Bilgiler dersinde yüksek notlar almak için çabalamam.*					
7. Sosyal Bilgiler dersinde başarılı olursam, kendimi iyi hissederim.					
8. Sosyal Bilgiler dersine, ailemin baskısıyla çalışırım.*					
9. Sevilen bir öğrenci olmak için Sosyal Bilgiler dersinde başarılı olmak isterim.					
10. Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarımla örnek gösterilmek istemem.*					
11. Sosyal Bilgiler dersinde başarısız olursam üzülmem.*					
12. Sosyal Bilgiler dersinde başarılı olmak için zevkle çalışırım.					
13. Sosyal Bilgiler dersindeki etkinliklerde görev almak istemem.*					
14. Sosyal Bilgiler ders kitabımı merakla incelerim.					
15. Sosyal Bilgiler dersine, arkadaşlarımdan bana özenmelerini istediğim için çalışırım.					
16. Arkadaşlarımdan bilmedikleri soruları bana sormaları için Sosyal Bilgiler dersinde başarılı olmak isterim.					
17. Sosyal Bilgiler dersine öğretmenimin gözüne girmek için çalışırım.					
18. Sosyal Bilgiler dersinde, sınıftaki en başarılı öğrenci olmak benim için önemlidir.					
19. Sosyal Bilgiler dersindeki sorumluluklarımı yerine getirmek hoşuma gider.					
20. Sosyal Bilgiler dersine öğretmenim beni takdir etmesi için çalışırım.					
21. Arkadaşlarımdan beni daha çok sevsin diye Sosyal Bilgiler dersinde başarılı olmak isterim.					
22. Sosyal Bilgiler dersini, yeni şeyler öğrenmek için dikkatle takip ederim.					
23. Sosyal Bilgiler dersine çalışmayı önemsemem.*					

* Olumsuz maddeler

EK-3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Sevgili Öğrenciler,

Dijital Öykü ile yapmış olduğumuz etkinlikleri değerlendirmek için fikirlerinize ihtiyacımız var. Yapacağımız görüşme 10 dakikalık bir süreci kapsayacak. Paylaşmış olduğunuz bilgiler araştırma dışında hiçbir şekilde kullanılmayacaktır. Sizden isteğim soracağım sorulara içtenlikle cevap vermeniz. Sormak istediğiniz herhangi bir şey var mı? İsterseniz görüşmemize başlayalım.

Yunus KOCAKAYA

1. Dijital öykülerle işlenen ders hakkındaki görüşlerin nelerdir?
2. Dijital öykülerin konuları öğrenmedeki etkisi nedir? Düşüncelerini açıkla mısın?

EK-4. Veli Onam Formu (Örnek)

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “**Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretim Sürecinin Öğrenme Çıktılarına Göre Değerlendirilmesi**” adıyla, 02.05.2022-17.06.2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Araştırmanın temel amacı, ilkokul 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi için dijital öğrenme materyallerinin geliştirilmesi ve bu materyallerin öğrencilerin akademik başarılarına, derse katılımlarına, Sosyal Bilgiler dersine yönelik motivasyonlarına etkisinin incelenmesidir.

Araştırma Uygulaması: Akademik başarı testi, kalıcılık testi, Sosyal Bilgiler dersine yönelik motivasyon ölçeği şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleşmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla.

Araştırmacı : Yunus KOCAKAYA

İletişim bilgileri :

Velisi bulunduğum sınıfınumaralı öğrencisi’in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

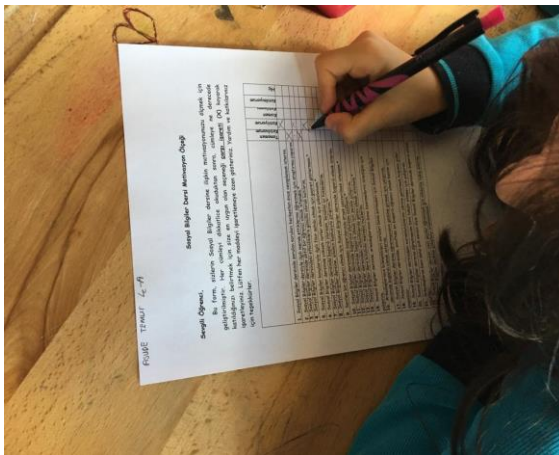
İmza /Ad Soyad

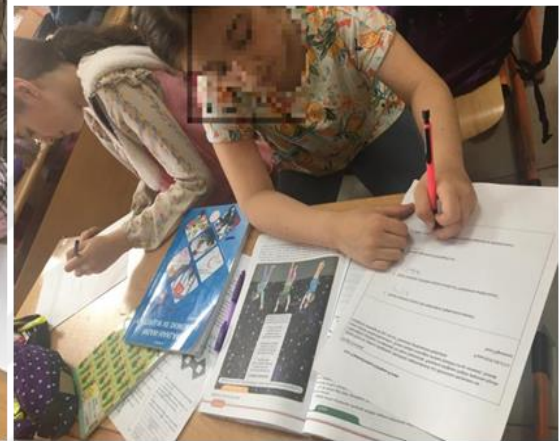
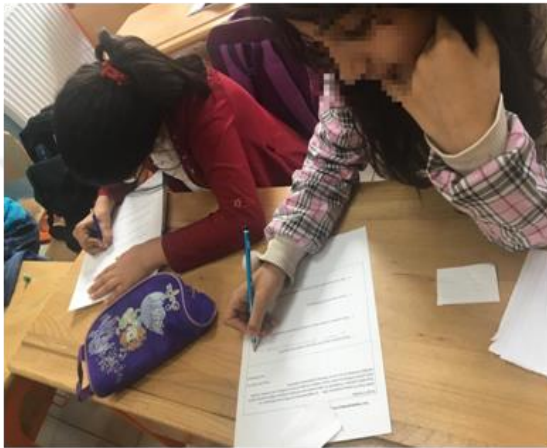
Veli Adı-Soyadı:

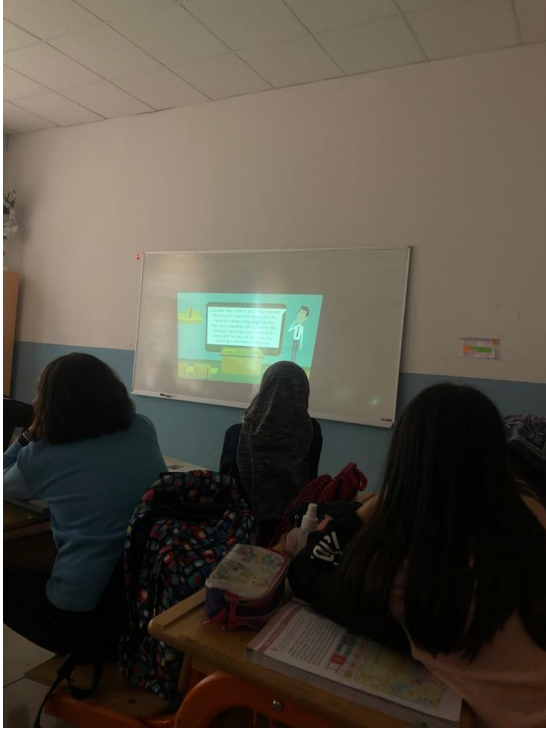
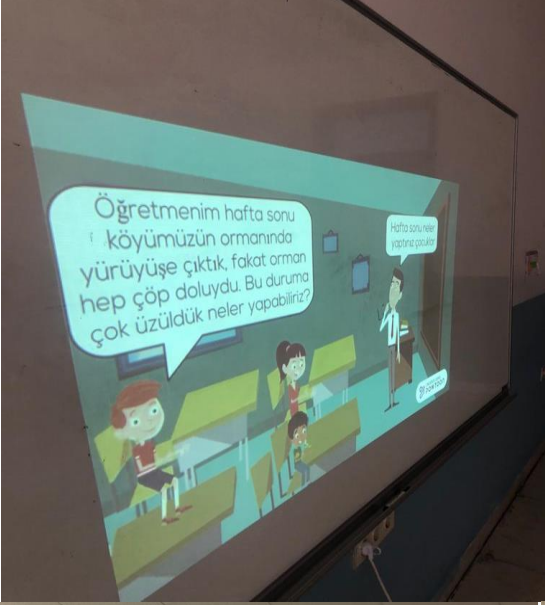
Telefon Numarası:

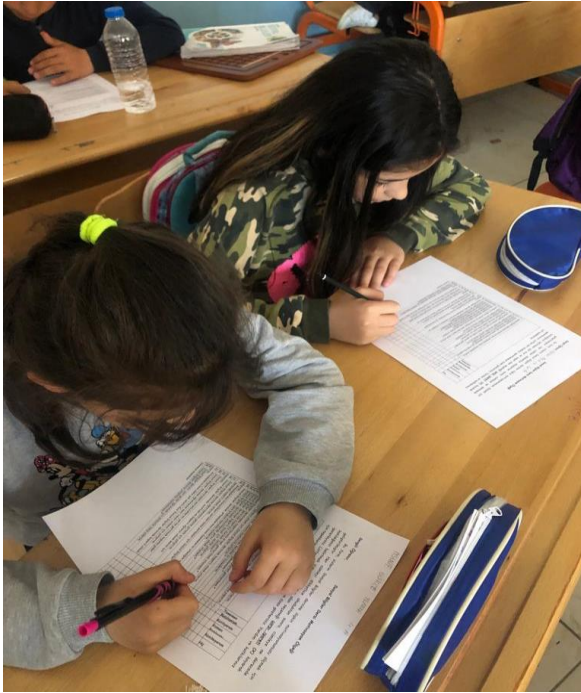
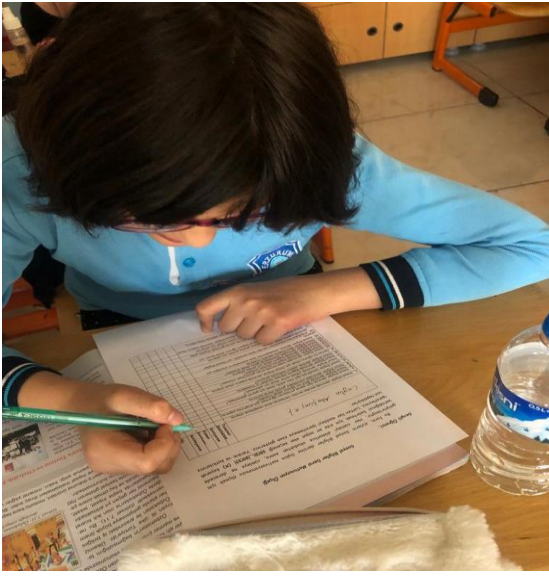
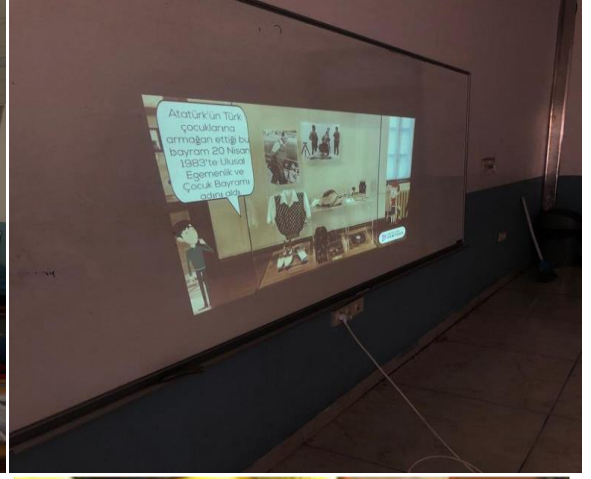
EK-5. Uygulamadan Fotoğraflar

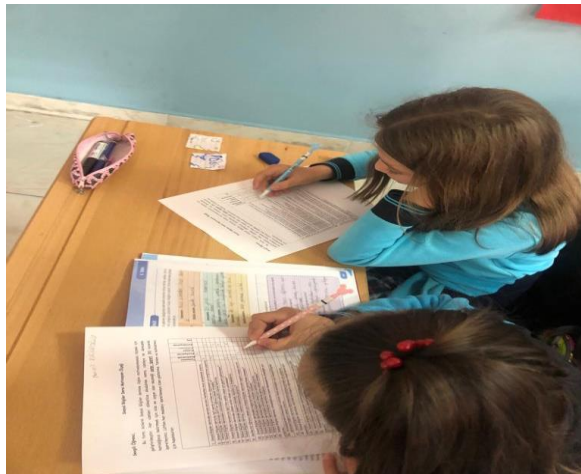
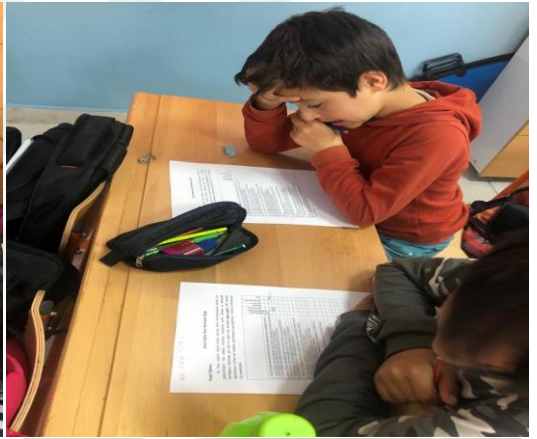
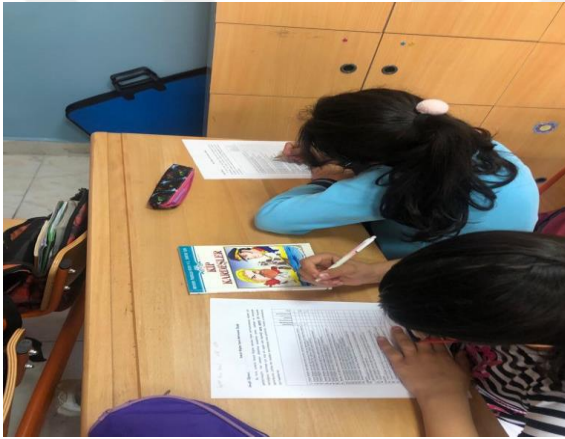
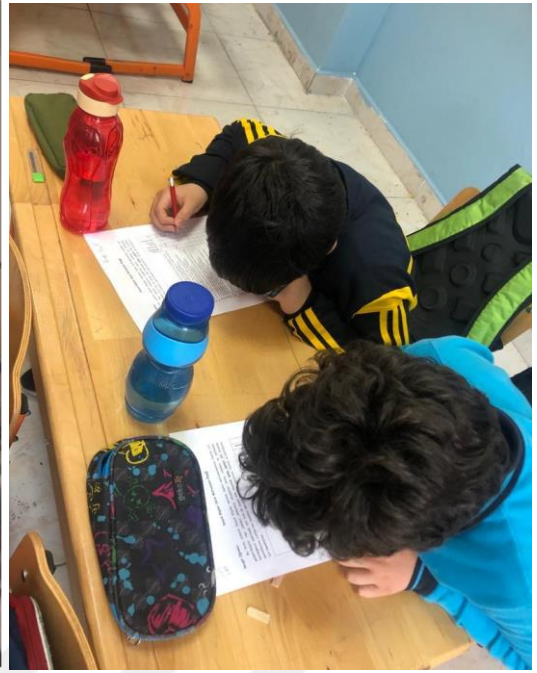

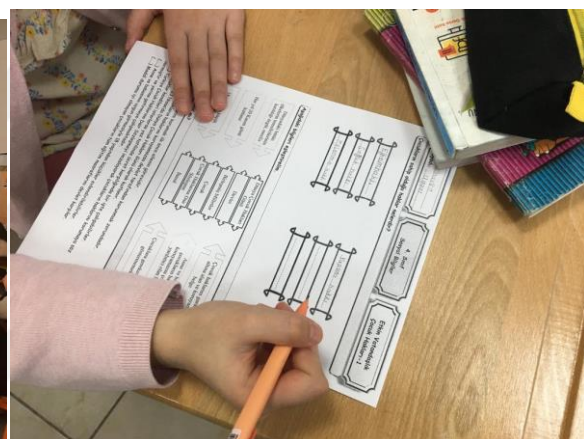

EK-6. Araştırma Uygulama İzni

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-36648235-605.01-49847842
Konu : Araştırma ve Uygulama İzni
(Yunus KOCAKAYA-Pınar Deniz KARGIN)

18/05/2022

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 12.05.2022 tarihli ve E.2200143109 sayılı yazısı.
b) Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 12.05.2022 tarihli ve E.2200143092 sayılı yazısı.

İlgi yazılar gereği; a) Atatürk Üniversitesi Araştırmacılarından Eğitim Bilimler Enstitüsü, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Yunus KOCAKAYA tarafından Dr. Öğr üyesi Zeynep BAŞCI NAMLİ'nin danışmanlığında; *"Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Sürecinin Tasarımı ve Öğrenme Çıktılarına Etkisi"* konulu araştırma ve uygulama çalışması,

b) Atatürk Üniversitesi Araştırmacılarından Eğitim Bilimler Enstitüsü, Biyoloji Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Pınar Deniz KARGIN tarafından Doç. Dr. Şeyda GÜL'ün danışmanlığında; *"6.Sınıf Fen Bilimleri Dersi Kapsamında REACT Stratejisi ve 5E Modeline Dayalı Öğretim Materyali Tasarlama"* konulu araştırma ve uygulama çalışması için izin talebinde bulunulmuştur.

İlgi yazılar ve ekleri, Bakanlığımızın 21.01.2020 tarihli ve E.1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi çerçevesinde Komisyonumuzca incelenmiş olup *"araştırmaların, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde, gönüllülük esasıyla ve varsa veli onay belgesinin onaylatılması"* ve komisyon kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak isimleri belirtilen okullarda uygulama ve anket çalışmasının yapılması, yapılan çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü (AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

İsmail YEŞİLYURT
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
Can ATAĞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazılar (2 adet dosya)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (442) 234 48 00

E-Posta: arce25@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: H.TEMEL

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

İnternet Adresi: erzurummeb@meb.gov.tr

Faks:4422351032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 18cf-82d4-34e4-bbf5-f98b kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-36648235-605.01-49880583
Konu : Araştırma ve Uygulama İzni
(Yunus KOCAKAYA-Pınar Deniz KARGIN)

18.05.2022

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 12.05.2022 tarihli ve E.2200143109 sayılı yazınız.
b) 12.05.2022 tarihli ve E.2200143092 sayılı yazınız.

İlgi yazılar gereği; a) Üniversiteniz Araştırmacılarından Eğitim Bilimler Enstitüsü, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Yunus KOCAKAYA tarafından Dr. Öğr üyesi Zeynep BAŞCI NAMLI'nın danışmanlığında; *"Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Sürecinin Tasarımı ve Öğrenme Çıktılarına Etkisi"* konulu araştırma ve uygulama çalışması,

b) Üniversiteniz Araştırmacılarından Eğitim Bilimler Enstitüsü, Biyoloji Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Pınar Deniz KARGIN tarafından Doç. Dr. Şeyda GÜL'ün danışmanlığında; *"6.Sınıf Fen Bilimleri Dersi Kapsamında REACT Stratejisi ve 5E Modeline Dayalı Öğretim Materyali Tasarlama"* adlı çalışmalarının kabulüne ilişkin 18/05/2022 tarihli ve 49847842 sayılı Valilik Onayı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

İsmail YEŞİLYURT
İl Millî Eğitim Müdür V.

Ek: Valilik Onayı ve Ekleri (2 Adet Dosya)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (442) 234 48 00 /179

Bilgi için: Ar-Ge Birimi H.TEMEL

E-Posta: erzurummeb@meb.gov.tr

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: arge25@meb.gov.tr

Faks: 0 (442) 2351032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ebad-3950-342a-be30-7fc2 kodu ile teyit edilebilir.

EK-7. Etik Kurul Belgesi

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurul Başkanlığı
PROJE DEĞERLENDİRME FORMU

Projenin/Çalışmanın Adı: Danışmanlığını Dr.Öğr. Üyesi Zeynep BAŞCI NAMLI'nın yürüttüğü yüksek lisans öğrencisi Yunus KOCAKAYA'nın "Dijital Öykülerle Desteklenmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Sürecinin Tasarımı ve Öğrenme Çıktılarına Etkisi" isimli yüksek lisans tez çalışması ile ilgili Etik Kurul uygunluk onay belgesi talep edilmesi.

Gönderildiği Tarih: 25.03.2022

Teslim Tarihi: 25.03.2022

Değerlendirenin Adı Soyadı: **Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Adına**

Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ
Etik Kurul Başkanı

İmza :

Bu Yüksek Lisans Tez uygundur: ☒

Gerekçe/Açıklama: Yapılacak çalışmada yaklaşım ve yöntemler dikkate alınarak, konu ile ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel açıdan herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bu Yüksek Lisans Tez uygun değildir: ☐
Gerekçe/Açıklama

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	Yunus KOCAKAYA
İletişim Bilgileri	Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı

Öğrenim Durumu

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Sınıf Öğretmenliği	Atatürk Üniversitesi	2010-2014

İş Deneyimi

Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Sınıf Öğretmeni	Tekman Işıklar İlkokulu	2014-2016
Sınıf Öğretmeni	Aziziye Başçakmak İlkokulu	2016-2021
Sınıf Öğretmeni	Aziziye 23 Nisan İlkokulu	2021-Devam ediyor